

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Sprawozdanie Zarządu z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi za 2003 rok

Łódź, marzec 2004 roku

I.	WSTĘP	3
II.	DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH WFOŚIGW W ŁODZI	4
1.	RADA NADZORCZA	4
2.	ZARZĄD	5
3.	BIURO FUNDUSZU	7
III.	FINANSE WFOŚIGW W ŁODZI	8
1.	PLAN FINANSOWY	8
2.	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	10
3.	UDZIAŁY I AKCJE	11
4.	PAPIERY WARTOŚCIOWE	11
IV.	REALIZACJA POMOCY FINANSOWEJ	12
1.	FORMY I WARUNKI UZYSKANIA POMOCY FINANSOWEJ Z WFOŚIGW W ŁODZI	12
2.	FINANSOWANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ PRIORYTETOWYCH.....	15
3.	REALIZACJA DOPŁAT DO KREDYTÓW	18
4.	UMORZENIA POŻYCZEK	21
5.	NAGRODY ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA	22
6.	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA FUNDUSZU	23
V.	REALIZACJA ZADAŃ WG POSZCZEGÓLNYCH DZIEDZIN OCHRONY	
	ŚRODOWISKA	24
1.	OCHRONA ATMOSFERY	27
2.	OCHRONA WÓD	30
3.	GOSPODARKA WODNA	32
4.	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI.....	34
5.	OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU, GOSPODARKA LEŚNA	35
6.	BADANIA NAUKOWE I EKSPERTYZY	36
7.	PROMOCJA I EDUKACJA EKOLOGICZNA	37
8.	POZOSTAŁE ZADANIA OCHRONY ŚRODOWISKA (NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA, ZAKUPY INWESTYCYJNE, NOWE TECHNOLOGIE I INNE)	39
9.	OŚIĄGNIĘTE EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE.....	41
	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:	45
1.	BILANS WFOŚIGW W ŁODZI ZA 2003 R.	45
2.	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ZA 2003 R.	45
3.	RACHUNEK Z PRZEPIYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH.....	45
4.	ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE (FUNDUSZU) WŁASNYM.....	45

I. WSTĘP

Niniejsze sprawozdanie z działalności WFOŚiGW w Łodzi prezentuje działalność organów i Biura Funduszu, przychody i wydatki Funduszu oraz realizację zadań w poszczególnych dziedzinach ochrony środowiska w 2003 roku.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi posiada osobowość prawną i samodzielnie administruje środkami przeznaczonymi na dofinansowanie zadań związanych z ochroną środowiska. Główne zadania i zakres działania Wojewódzkiego Funduszu określa ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27.04.2001 r. (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z póź. zm.) oraz Statut nadany przez Zarząd Województwa Łódzkiego.

Gospodarowanie środkami wojewódzkiego funduszu w 2003 roku regulowało Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. Nr 230, poz. 1934 z 2002 r.)

Podstawowa działalność Funduszu dotycząca dofinansowania zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej prowadzona była w oparciu o uchwalone przez Radę Nadzorczą:

- Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi,
- Listę przedsięwzięć priorytetowych,
- Roczny Plan Finansowy i Plan działalności WFOŚiGW w Łodzi,

oraz z zachowaniem trybu i warunków wynikających z postanowień Zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji, Regulaminu dopłat WFOŚiGW do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki i Procedur wyboru przedsięwzięć dofinansowanych ze środków Funduszu.

II. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH WFOŚIGW W ŁODZI

1. Rada Nadzorcza

W roku 2003 Rada Nadzorcza odbyła 16 posiedzeń podejmując łącznie 226 uchwał, w tym 2 uchwały w tzw. trybie obiegowym, zgodnie z § 10 pkt. 6 Regulaminu Rady Nadzorczej.

W dniu 10 czerwca 2003 r. Zarząd Województwa Łódzkiego Uchwałą nr 329/03 odwołał dotychczasowy skład Rady i kolejną uchwałą 330/03 powołał nowych członków Rady Nadzorczej WFOŚiGW w osobach:

1. **Roberta Wojciechowskiego** jako przedstawiciela Wojewody Łódzkiego,
2. **Stanisława Boczka** jako przedstawiciela komisji ochrony i kształtowania środowiska sejmiku województwa łódzkiego,
3. **Józefa Wróbla** jako przewodniczącego wojewódzkiej komisji ochrony przyrody,
4. **Andrzeja Wieczorkiewicza** jako przedstawiciela NFOŚiGW,
5. **Krzysztofa W. Dębskiego** jako specjalistę z dziedziny ochrony środowiska,
6. **Michała Kasińskiego** jako specjalistę z dziedziny ochrony środowiska,
7. **Włodzimierza Fisiaka** jako przedstawiciela wyznaczonego przez Sejmik Województwa,
8. **Wiesława Stasiaka** jako przedstawiciela wyznaczonego przez Sejmik Województwa,
9. **Marka Tomasza Wieczorka** jako przedstawiciela samorządu gospodarczego.

Nowa Rada Nadzorcza ukonstytuowała się w dniu 17.06.2003 r. Przewodniczącym Rady wybrany został Pan Krzysztof Waclaw Dębski. Na stanowiska Zastępców Przewodniczącego wybrano Pana R. Wojciechowskiego i Pana W. Stasiaka.

Uchwałą Zarządu Województwa Łódzkiego nr 434/03 z dnia 29.07.2003 do składu Rady powołano dziesiątego członka – Panią **Krystynę Mikitę**, jako przedstawiciela organizacji ekologicznych. Do dnia 31.12.2003 r. Rada Nadzorcza Funduszu obradowała w powyższym, 10-cio osobowym składzie.

Realizując zadania określone w art. 414 ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska, Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 26.03.2003 r. zatwierdziła Roczne sprawozdanie Zarządu z działalności i bilans za rok 2002 (Uchwały 24/III/2003 i 25/III/2003) oraz podział zysku za rok 2002 (Uchwała 26/III/2003), Listę Przedsięwzięć Priorytetowych Funduszu na 2004 r. (Uchwała 85/VII/2003), Roczny Plan Finansowy i Plan Działalności na 2004 rok (Uchwały 192/XVI/2003 i 191/XVI/2003).

W roku 2003 Rada Nadzorcza podjęła 61 uchwał dotyczących przyznania środków finansowych, przyznając łącznie 91.609,8 tys. zł, z czego 76.125,4 tys. zł w formie pożyczek i 15.484,4 tys. zł w formie dotacji. W ramach przyznanych przez Radę w roku 2003 środków, kwota 4.788,3 tys. zł stanowiła zwiększenia kwot przyznanych lub umów już zawartych. Po raz pierwszy Rada Nadzorcza przyznała 9 podmiotom tzw. pożyczki pomostowe na zadania realizowane w ramach Programu SAPARD, w łącznej wysokości 6.262,4 tys. zł. Rada podjęła także decyzje o przyznaniu promes na środki finansowe na rok 2004, w łącznej wysokości 13.149,8 tys. zł. W roku sprawozdawczym Rada Nadzorcza rozpatrzyła 263 wnioski o umorzenia pożyczek, podejmując w tym zakresie 17 uchwał. Łącznie kwota umorzonych w roku 2003 pożyczek, wyniosła 32.291,9 tys. zł.

W roku 2003, Rada Nadzorcza kontynuowała przyjęte już w 2001 r. założenie, dotyczące podejmowania przez Fundusz, wszelkich możliwych działań mających na celu odzyskanie środków, które zostały zaangażowane w inwestycje kapitałowe. W tym celu Rada, na bieżąco zapoznawała się z przeprowadzaną przez Zarząd analizą finansowo-ekonomiczną spółek, w których udziałowcem lub akcjonariuszem jest WFOŚiGW w Łodzi.

Dokonywała ich oceny, przekazując Zarządowi zalecenia dotyczące dalszego postępowania w stosunku do poszczególnych spółek. Wynikiem przeprowadzonej analizy była m.in. decyzja o zaprzestaniu działalności i likwidacji spółki „Eko-Consulting” sp. z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim. Bardzo trudna sytuacja finansowa spółki „Ekopomoc” S.A. spowodowała, że Rada Nadzorcza zaleciła Zarządowi rozważenie jej ewentualnej likwidacji w przypadku dalszego braku zainteresowania inwestorów odkupieniem akcji spółki od Funduszu.

W roku 2003, pomimo wcześniejszych trudności spółka Polish Leasing Company Leasco S.A. rozpoczęła realizację układu, do którego WFOŚiGW w Łodzi przystąpił w roku 2002 na podstawie Uchwały Rady Nadzorczej nr 17/III/2002 z dnia 20.03.2002 r.

W marcu 2003 r. w związku z prośbą Prokuratury o zajęcie stanowiska odnośnie tego czy Fundusz będzie w postępowaniu karnym dochodził od podejrzanych w śledztwie osób, które wchodziły i nadal wchodzi w skład Zarządu i Rady Nadzorczej, roszczeń o naprawienia szkody, Rada Nadzorcza podjęła Uchwałę nr 27/III/2003 zobowiązującą Zarząd do kontynuowania i dalszego podejmowania działań niezbędnych do należytego reprezentowania interesów WFOŚiGW w Łodzi, w związku ze śledztwem prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową w Łodzi w sprawie o sygn. akt V Ds. 10/01, a w szczególności do dochodzenia od osób podejrzanych w tym śledztwie, roszczeń o naprawienie szkody w trybie art. 46 § 1 k.k. poprzez złożenie w tym zakresie stosownego wniosku do Prokuratury Okręgowej.

Na posiedzeniu w dniu 07.07.2003 r. Rada Nadzorcza podjęła decyzję o skierowaniu do Zarządu Województwa Łódzkiego wniosku o odwołanie ze stanowiska Z-cy Prezesa Zarządu WFOŚiGW w Łodzi Pana Mieczysława Piotra Karbowskiego (Uchwała nr 104/VIII/2003). Na kolejnym posiedzeniu podjęta została uchwała, na podstawie której Rada Nadzorcza skierowała do Zarządu Województwa wnioski o powołanie na to stanowisko, Pani Anny Strzechowskiej (Uchwała nr 105/IX/2003).

W dniu 28.11.2003 r. zmieniono obowiązujące „Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków WFOŚiGW w Łodzi” oraz „Procedury wyboru przedsięwzięć do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi”, które w Funduszu Łódzkim obowiązują od 1 stycznia 2004 r.

Łącznie w przeciągu całego roku sprawozdawczego Rada Nadzorcza zapoznała się oraz rozpatrzyła ponad 700 różnych wniosków i spraw zgłaszanych na posiedzeniach Rady. Wszystkie decyzje Rady znalazły odzwierciedlenie w uchwałach i zapisach protokołarnych.

2. Zarząd

Zarząd WFOŚiGW w Łodzi na początku roku 2003 pracował w składzie:

1. Prezes Zarządu - Jerzy Szmit
2. Zastępca Prezesa Zarządu - Stefania Radzikowska – Dąbrowska
3. Zastępca Prezesa Zarządu - Mieczysław Piotr Karbowski
4. Zastępca Prezesa Zarządu - Ludwik Kempa
5. Zastępca Prezesa Zarządu - Celestyn Podgórski

W dniu 8 lipca 2003 r. Zarząd Województwa Łódzkiego na wniosek Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Łodzi, odwołał Pana Mieczysława Piotra Karbowskiego ze stanowiska Zastępcy Prezesa Zarządu WFOŚiGW w Łodzi powołując na to stanowisko Panią Annę Strzechowską .

Skład Zarządu WFOŚiGW w Łodzi na dzień 31.12.2003 r. przedstawiał się następująco:

1. Prezes Zarządu - Jerzy Szmit
2. Zastępca Prezesa Zarządu - Stefania Radzikowska – Dąbrowska
3. Zastępca Prezesa Zarządu – Anna Strzechowska
4. Zastępca Prezesa Zarządu - Ludwik Kempa
5. Zastępca Prezesa Zarządu - Celestyn Podgórski

W roku sprawozdawczym 2003 Zarząd Funduszu odbył 55 posiedzeń, podejmując 1969 uchwał.

Praca Zarządu koncentrowała się głównie na:

- podejmowaniu decyzji o selekcji zadań na podstawie złożonych Kart Informacyjnych Zadania (KIZ-ów),
- podejmowaniu uchwał o udzieleniu pożyczek i dotacji będących w kompetencji Zarządu,
- podejmowaniu decyzji o przyznaniu dopłat do kredytu komercyjnego,
- akceptacji zmian warunków umów,
- bieżącej analizie przychodów i wydatków WFOŚiGW w Łodzi,
- opracowaniu analiz i ocen ekologicznej efektywności funkcjonowania WFOŚiGW w Łodzi,
- przygotowaniu wniosków przedkładanych Radzie Nadzorczej o dofinansowanie zadań ze środków Funduszu, których wartość pomocy finansowej przekraczała 0,5% przychodów uzyskanych przez Fundusz w roku poprzednim,
- opiniowaniu wniosków o umorzenie pożyczek przedkładanych Radzie Nadzorczej do decyzji,
- realizowaniu uchwał i zaleceń Rady Nadzorczej,
- kontroli realizacji Planu Działalności i Planu Finansowego oraz wnioskowaniu o ich zmiany lub przesunięcia,
- przygotowaniu dokumentów, materiałów i informacji na posiedzenia Rady Nadzorczej, takich jak:
 - sprawozdanie z działalności Funduszu za rok 2002,
 - projekt rocznego Planu Finansowego WFOŚiGW w Łodzi na 2004 rok,
 - projekt Planu Działalności WFOŚiGW w Łodzi na 2004 rok.
 - lista przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi na 2004 rok, oraz wykaz przedsięwzięć priorytetowych proponowanych do dofinansowania ze środków NFOŚiGW.

Łączna pomoc finansowa w 2003 roku przyznana decyzjami Zarządu wyniosła 76.549 tys. zł i miała następującą strukturę: dotacje 26.081 tys. zł, pożyczki 50.468 tys. zł. Ponadto Zarząd przyznał na dopłaty do kredytów komercyjnych kwotę 976 tys. zł. W 2003 roku Zarząd podpisał 766 umowy, w tym 447 umów dotacji i 319 umów pożyczek.

Zgodnie z zaleceniami Rady Nadzorczej Funduszu, Zarząd przygotowywał analizy finansowo-ekonomiczne spółek, w których Fundusz posiadał akcje lub udziały. Ponadto kontynuowano działania mające na celu odzyskanie środków, które zostały zaangażowane w inwestycje kapitałowe.

Zarząd przygotował projekty „Programu pomocy regionalnej udzielanej przez WFOŚiGW w Łodzi dla przedsiębiorców realizujących nowe inwestycje służące poprawie stanu środowiska”, „Programu pomocy horyzontalnej udzielanej przez WFOŚiGW w Łodzi dla przedsiębiorców realizujących inwestycje z zakresu ochrony środowiska służące ochronie powietrza przed zanieczyszczeniami”, „Programu pomocy horyzontalnej udzielanej przez WFOŚiGW w Łodzi dla przedsiębiorców realizujących inwestycje z zakresu ochrony wód przed zanieczyszczeniami”, które po wcześniejszym zaopiniowaniu przez Prezesa UOKiK zostały przedłożone do zaakceptowania Radzie Nadzorczej.

Zarząd przedstawił Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia projekty „Zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków WFOŚiGW w Łodzi” oraz „Procedury wyboru przedsięwzięć do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi”.

W związku z ustalonymi przez Radę Nadzorczą Funduszu, nowymi Zasadami udzielania pomocy finansowej, Zarząd Funduszu podjął decyzję o zorganizowaniu akcji informacyjnej w celu zapoznania wnioskodawców z procedurami oraz możliwościami ubiegania się o pomoc finansową ze środków WFOŚiGW w Łodzi, na zadania z zakresu ochrony środowiska. W spotkaniach z przedstawicielami jednostek samorządowych brali udział członkowie Zarządu oraz pracownicy merytoryczni.

Zgodnie z wymogiem ustawy „Prawo Ochrony Środowiska” Zarząd Funduszu w drodze obwieszczenia zamieścił informacje o działalności WFOŚiGW w Łodzi w roku 2002 w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego Nr 140 poz. 1397 z dnia 29.04.2003 r.

3. Biuro Funduszu

Biuro Funduszu jest powołane do obsługi techniczno-organizacyjnej organów Funduszu realizujących swoje zadania statutowe.

W skład Biura WFOŚiGW w Łodzi wchodzi zespoły merytoryczne (Ochrony Ziemi, Badań i Zakupów Inwestycyjnych, Ochrony Przyrody i Krajobrazu, Dopłat do Kredytów, Promocji i Edukacji Ekologicznej, Ochrony Wód i Gospodarki Wodnej, Ochrony Atmosfery) oraz zespoły: Finansowo-Księgowy, Organizacyjny, Kontroli Zewnętrznej, Analiz Ekonomicznych i Nadzoru Właścicielskiego nad Spółkami, Administracyjno-Gospodarczy, Radców Prawnych i stanowiska pracy: ds. Inwestycji Kapitałowych, Programów Regionalnych, Audytor wewnętrzny.

Prezes Zarządu WFOŚiGW w Łodzi wydał w roku sprawozdawczym 15 Zarządzeń, którymi wprowadzono Regulamin nagród rocznych dla pracowników WFOŚiGW w Łodzi wliczanych w koszty Funduszu, System audytu wewnętrznego i Procedury audytu wewnętrznego, Dokumentację oceny ryzyka zawodowego, Zasady używania samochodów służbowych, Zasady dokonywania refundacji z tytułu ubezpieczenia osobowego. Zarządzeniami wprowadzono zmiany w Regulaminie Zasad, tworzenia, podziału i gospodarowania Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych, w Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo- księgowych, dwukrotnie wprowadzono zmiany w Regulaminie pracy. Uchylony został Regulamin rocznych nagród z zysku w WFOŚiGW w Łodzi. Ponadto Prezes Zarządu wydał 6 Zarządzeń o charakterze porządkowym.

Zatrudnienie w WFOŚiGW w Łodzi na dzień 31.12.2003 r. wynosiło 66 i 7/8 etatu (w tym 6 członków Zarządu) w stosunku do 64 i 5/8 etatu w roku 2002.

III. FINANSE WFOŚiGW W ŁODZI

1. Plan Finansowy

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2002r w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej NFOŚ i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. Nr 230z 24.12.2002r) podstawą gospodarki finansowej wojewódzkich funduszy są roczne plany finansowe sporządzone na dany rok kalendarzowy i uchwalone przez Radę Nadzorczą, zawierające w szczególności

1. przychody i wydatki
2. stan finansowy funduszu na początek i koniec roku kalendarzowego.

Roczny plan finansowy WFOŚiGW w Łodzi na 2003r został przyjęty przez Radę Nadzorczą Uchwałą Nr 177/XIII/2002 z dnia 25 listopada 2002r. Rada Nadzorczą na posiedzeniach w dniach 29 sierpnia i 4 listopada 2003r uchwałami Nr 120/XI/2003 i 162/XV/2003 dokonała przesunięć w załączniku nr 2 do „Rocznego Planu Finansowego WFOŚiGW w Łodzi na rok 2003” „Plan wydatków” w pozycji I „Dotacje”.

Przychody WFOŚiGW w Łodzi można podzielić na :

1. Przychody z tytułu opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz kar za naruszenie wymagań ochrony środowiska.
2. Przychody z tytułu nadwyżek powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska.
3. Pozostałe przychody, obejmujące przychody z działalności funduszu takie jak:
 - a. przychody z oprocentowania udzielonych pożyczek i kredytów,
 - b. przychody z oprocentowania chwilowo wolnych środków,
 - c. pozostałe przychody i zyski nadzwyczajne.

Wydatki przeznacza się na:

1. Finansowanie dotacyjne w tym:
 - a. dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych,
 - b. umorzenia pożyczek i kredytów,
 - c. nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska.
2. Wydatki bieżące (własne) obejmujące:
 - a. koszty utrzymania organów i biura Funduszu,
 - b. koszty finansowe, obejmujące wartość sprzedanych akcji i udziałów, odpisy aktualizujące na zagrożone należności,
 - c. pozostałe koszty i straty nadzwyczajne

Realizację Roczego Planu Finansowego WFOŚiGW w Łodzi za 2003 r. przedstawia poniższe zestawienie.

L.p.	Wyszczególnienie	Plan w tys zł	Realizacja w tys zł	% wykonania planu
I	Stan Funduszu na początek 2003 roku	277 983	275 262	99,03
II	Przychody	131 440	128 643	97,88
	w tym:			
1.	Przychody z tytułu opłat i kar za gospodarcze korzystanie ze środowiska	82 000	76 394	93,17
2.	Nadwyżki powiatowych i gminnych funduszy	25 300	35 503	140,33
3.	Pozostałe przychody	24 140	16 746	69,37
III	Wydatki	129 950	88 360	68,00
	w tym:			
1.	Dotacje oraz dopłaty do oprocentowania kredytów	62 100	43 125	69,45
2.	Umorzenia	45 500	32 292	70,98
3.	Inne wydatki	600	250	41,67
4.	Koszty utrzymania organów i biura Funduszu	8 250	6 167	74,76
5.	Koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne	13 500	6 526	48,34
IV	Stan Funduszu na koniec 2003 roku	279 473	315 545	112,91

Planowany na początek 2003r stan Funduszu w kwocie 277 983 tys. zł został zrealizowany w 99,03% i wynosi 275 262 tys. zł, a planowany na koniec roku 2003 stan Funduszu w kwocie 279 473 tys. zł został zrealizowany w 112,91% i wynosi 315 545 tys. zł.

Zrealizowane przychody ogółem w 2003r wynoszą 128 643 tys. zł i stanowią 97,88% planu i są o 4,76% niższe od zrealizowanych przychodów 2002r, które wynosiły 135 072 tys. zł.

Przychody z tytułu opłat i kar za gospodarcze korzystanie ze środowiska w 2003r zaplanowano na tym samym poziomie co i w 2002r tj. w kwocie 82 000 tys. zł i zrealizowano w 93,17% co stanowi wartość 76 394 tys. zł. Przekroczone zostały przychody z tytułu wpływów z nadwyżek powiatowych i gminnych funduszy, które zaplanowano łącznie na poziomie 25 300 tys. Zł, a otrzymano kwotę 35.503 tys. zł co stanowi 140,33% planu. W 2003r WFOŚiGW w Łodzi uzyskał po raz pierwszy poza planem wpływy od Gminy Kamieńsk w kwocie 695 tys. zł. Znacznie przekroczone zostały planowane wpływy z Gminy Kleszczów, które Gmina oszacowała na poziomie 19 000 tys. zł, a zrealizowała w kwocie 27 977 tys. zł.

Pozostałe przychody z działalności obejmujące takie przychody jak:

- przychody z oprocentowania pożyczek i kredytów,
- przychody z oprocentowania okresowo wolnych środków,
- przychody ze zbycia udziałów i akcji

zaplanowano na poziomie 24 140 tys. zł i wykonano w 69,37% co daje 16.746 tys. zł.

Przychody z oprocentowania pożyczek i kredytów zaplanowano na poziomie 10 000 tys. zł i wykonano w 90,14%.

Natomiast przychody z oprocentowania okresowo wolnych środków zaplanowano na poziomie 3 940 tys. zł i wykonano w 134,14%. Stan okresowo wolnych środków z powodu niskiej realizacji planowanych wypłat pożyczek, dotacji i dopłat do oprocentowania pożyczek jest w 2003r, znacznie wyższy od planowanego poziomu co wraz z lokowaniem w/w środków w podmiotach o wysokiej rentowności wpłynęła na znaczne przekroczenie planu.

W 2003r, nie zrealizowano zaplanowanych na poziomie 10 000 tys. zł (zgodnie z wyceną „Inforeko” Sp.z o.o. Zgierz) przychodów z tytułu zbycia udziałów w następujących spółkach: Oczyszczalnia Ścieków Sp.z o.o., BZPB Sp.z o.o., Geotermia Mazowiecka S.A., Ekopomoc S.A., z powodu braku satysfakcjonujących Fundusz ofert nabycia udziałów w/w spółkach. Fakt ten ma zasadniczy wpływ na niskie wykonanie planowanych na poziomie 13 500 tys. zł kosztów finansowych.

Zaplanowane ogółem wydatki w kwocie 129 950 tys. zł wykonano w kwocie 88 360 tys. zł co stanowi 68,00% planu. Wypłaty dotacji i dopłat do oprocentowania kredytów zrealizowano na poziomie 69,45%, umorzenia pożyczek w 70,98%, a inne wypłaty obejmujące nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i wypłaty z zysku zrealizowano w 41,67%. Koszty utrzymania organów i biura Funduszu zrealizowano w 74,76%, a koszty finansowe w 48,34%.

Wpływy z tytułu spłat rat udzielonych pożyczek zaplanowane w kwocie 55 000 tys.zł wykonano w kwocie 45 079 tys. zł co stanowi 81,97% planu. Wypłaty pożyczek zaplanowane na poziomie 146 600 tys. zł wykonano w 57,69% co daje wartość 84 564 tys. zł.

W 2003r Fundusz musiał aneksować wiele umów pożyczek z powodu przesunięć terminów realizacji robót budowlanych u beneficjentów co w konsekwencji spowodowało przesunięcia w terminach planowanych wypłat pożyczek i niskie wykonanie planu w tym zakresie.

2. Rachunek zysków i strat

Rachunek zysków i strat WFOŚiGW w Łodzi w 2003r zawiera przychody z działalności niżej wymienione w następujących wysokościach:

1. Opłaty i kary ekologiczne	111 896 832,58 zł
2. Pozostałe przychody ustawowe	14 818,31zł
3. Pozostałe przychody operacyjne	648 938,02zł
4. Przychody finansowe	16 082 393,85zł
Razem Przychody	128 642 982,76zł

oraz koszty działalności obejmujące:

1. Wydatki związane z dofinansowaniem ochrony środowiska	75 437 055,07zł
2. Koszty funkcjonowania organów i biura	6 166 818,48zł
3. Pozostałe koszty operacyjne	465 620,87zł
4. Koszty finansowe	6 060 268,13zł
Razem Koszty	88 129 762,55zł

Wynik finansowy WFOŚiGW w Łodzi za 2003r jest różnicą między przedstawionymi przychodami, a kosztami i jest **zyskiem brutto = netto o wartości 40 513 220,21zł.**

W 2003 r. przychody z tytułu opłat i kar ekologicznych są o 0,71% niższe niż w 2002 r, a koszty związane z dofinansowaniem ochrony środowiska są o 2,13% niższe niż w 2002 r. Przychody finansowe natomiast w 2003r są o 20,81% niższe od przychodów finansowych w 2002 r. na skutek znacznej obniżki stóp procentowych udzielonych pożyczek i obniżki stóp procentowych środków przez Narodowy Bank Polski co głównie wpłynęło na niższy o 4,03% wynik finansowy w 2003 r. w stosunku do 2002 r.

3. Udziały i akcje

Jedną z możliwości wynikających z ustawy Prawo Ochrony Środowiska jest angażowanie kapitałowe środków wojewódzkiego funduszu w spółkach realizujących zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W strukturze aktywów oznaczających majątek WFOŚiGW w Łodzi na 31.12.2003 r. akcje i udziały stanowią 10,54%.

W 2003 r. na podstawie Uchwały Rady Nadzorczej nr 57/V/2002 z dnia 12.04.2002 r. Fundusz przejął od Agencji Poszanowania Energii S.A. z siedzibą w Łodzi, w zamian za wierzytelność, na którą składa się należność główna wynikająca z umowy pożyczki 3/OA/P/2000, 700 udziałów, które w/w Spółka posiadała w Zakładzie Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Łowiczu za łączną kwotę 1 484 700 zł.

W dniu 14.05.2003 r, w wyniku połączenia się BRE Banku S.A., jako spółki przejmującej, z Bankiem Częstochowa S.A. posiadane przez Fundusz akcje Banku Częstochowa S.A. zostały zamienione na akcje BRE Banku S.A. w stosunku 20:1 (20 akcji Banku Częstochowa S.A. = 1 akcja BRE Banku S.A.) o wartości rynkowej na dzień przejęcia 524 690 zł.

Na dzień 31.12.2003 r., zgodnie z art.28 ust.1 pkt.2 Ustawy o rachunkowości i Uchwały 1998/2002 r. Zarządu WFOŚiGW w Łodzi w sprawie Polityki Rachunkowości, dokonano odpisów aktualizujących, zmniejszających wartości udziałów i akcji na łączną kwotę 5.830 tys. zł

4. Papiery wartościowe

Wartość papierów wartościowych każdego roku wynika z potrzeb działalności operacyjnej Funduszu takich jak lokowanie przejściowo wolnych środków.

Na dzień 31.12.2003 r. Fundusz posiada:

1. Obligacje Skarbu Państwa PL0000101 nabyte w 2002 r. o wartości w cenie nabycia i aktualnej 6 416 942,86 zł
2. Jednostki uczestnictwa w Funduszu Pionier – zrównoważony FIO w cenie nabycia 200 000 zł i aktualnej 817 576,02 zł
3. Jednostki uczestnictwa Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych „Skarbiec Plus” o wartości w cenie nabycia 50 000 000 zł. Z uwagi na wysoką rentowność jednostek uczestnictwa Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych „Skarbiec Plus” w lipcu i grudniu br. Fundusz ulokował jeszcze łącznie 30 000 000 zł okresowo wolnych środków.

IV. REALIZACJA POMOCY FINANSOWEJ

1. Formy i warunki uzyskania pomocy finansowej z WFOŚiGW w Łodzi

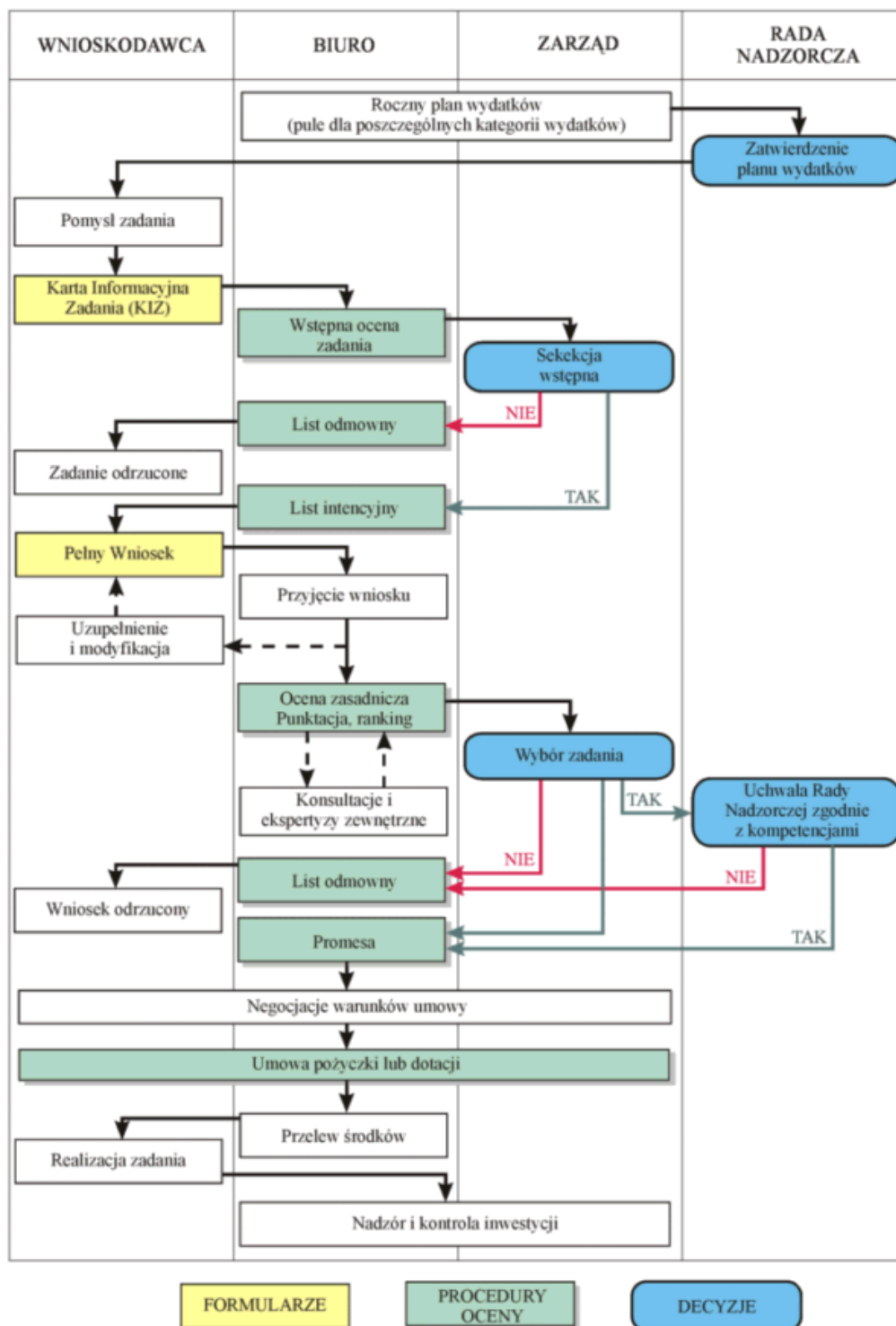
Od dnia 1 stycznia 2003 r. w WFOŚiGW w Łodzi obowiązywały „Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków WFOŚiGW w Łodzi” wprowadzone Uchwałą RN nr 158/XII/2002 w dniu 30 października 2002 r. oraz „Procedury wyboru zadań do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi” wprowadzone Uchwałą RN nr 159/XII/2002 w dniu 30 października 2002 r.

W 2003 r. Fundusz podobnie jak w 2002 r. rozpatrywał wnioski zgodnie z procedurą rozpatrywania wniosków polegająca na tworzeniu tzw. List rankingowych. Listy te, opracowywane były na podstawie składanych wniosków. Obowiązujące w 2003 r. Zasady oraz Procedury, umożliwiały stosowanie jawnych i zobiektywizowanych kryteriów rozpatrywania i oceny wniosków.

Kluczowym elementem cyklu była skrupulatna ocena ekologiczna, techniczna i ekonomiczna proponowanych zadań i wybór optymalnego zestawu inwestycji do dofinansowania, biorąc pod uwagę wielkość środków jakimi dysponuje Fundusz.

Procedura ubiegania się o dofinansowanie rozpoczynała się od złożenia tzw. Karty Informacyjnej Zadania (KIZ), odpowiedniej dla danego typu zadania (dotyczyło to zadań z zakresu ochrony atmosfery, ochrony wód i gospodarki wodnej oraz ochrony ziemi i gospodarki odpadami). Dla zadań z zakresu: ochrony przyrody i krajobrazu, badań naukowych, promocji i edukacji ekologicznej oraz pozostałych zadań z zakresu ochrony środowiska, procedurę rozpoczynało złożenie wniosku. KIZ-y stanowiły pierwszy etap kwalifikacji zadań do dofinansowania ze środków Funduszu. Celem wstępnej selekcji było wczesne ujawnienie tych zadań, które nie mają szans na dofinansowanie z Funduszu. Wnioskodawcy, których KIZ-y zostały zakwalifikowane do dalszej oceny, składali wniosek. Następnie Fundusz dokonywał oceny ekologicznej, technicznej, ekonomicznej i finansowej wniosku. Po dokonaniu ocen wniosków ustalane były Listy Rankingowe, dla danej dziedziny, na jej podstawie Zarząd ustalał wykaz wniosków zakwalifikowanych do udzielenia pożyczki lub dotacji w poszczególnych dziedzinach, dla których nie była wymagana zgoda Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza podejmowała decyzje o przyznaniu dotacji lub pożyczki w oparciu o listę przygotowaną przez Zarząd, dla tych Wniosków, które wymagały takiej akceptacji. Cykl rozpatrywania wniosków i wyboru zadań do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi przedstawia schemat nr 1.

Schemat nr 1. **CYKL ROZPATRYWANIA WNIOSKÓW I WYBORU ZADAŃ PRZEZ WFOŚiGW W ŁODZI**

W 2003 roku zostało złożonych 781 KIZ-ów, ponadto 8 KIZ-ów wpłynęło do Funduszu w 2002 roku. W wyniku wstępnej weryfikacji KIZ-ów w 551 przypadkach została podjęta decyzja o gotowości dofinansowania zadania przez Fundusz, 195 KIZ-ów zostało rozpatrzone negatywnie, w 18 przypadkach nastąpiła rezygnacja.

Na koniec okresu sprawozdawczego 25 KIZ-ów oczekiwało na rozpatrzenie. Wnioskodawcy, których Karty Informacyjne Zadania zostały wstępnie zakwalifikowane do dalszej oceny składali wnioski.

W 2003 roku do Funduszu wpłynęło 984 wniosków. Fundusz pozytywnie rozpatrzył 826 wnioski, negatywnie zostało rozpatrzonych 147, w 8 przypadkach nastąpiła rezygnacja przed podjęciem decyzji, 3 wnioski wpłynęły do Funduszu w terminie niepozwalającym na ich rozpatrzenie w ostatniej sesji.

Na podstawie pozytywnie rozpatrzonych wniosków podpisano w 2003 roku łącznie 769 umów pożyczek i dotacji oraz podpisano 7 aneksów zwiększających do umów z lat ubiegłych. W 68 przypadkach nastąpiła rezygnacja z przyznanej pomocy finansowej, w 6 przypadkach planowane jest zawarcie umów w 2004 r.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2003 r. pomoc finansowa Funduszu udzielana była w trzech podstawowych formach: pożyczek, dotacji oraz dopłat do oprocentowania kredytów komercyjnych udzielanych przez banki. Nowością były udzielane po raz pierwszy w 2003 roku pożyczki pomostowe.

Pożyczki stanowiły uzupełnienie środków własnych pożyczkobiorcy do wysokości 70% kosztów całkowitych zadania. Oprocentowanie pożyczek zmniejszyło się w stosunku do roku 2002 i wynosiło od 5% do 8% w skali roku w zależności od rodzaju inwestycji oraz realizującego ją podmiotu. Maksymalny okres spłaty pożyczki zawartej w 2003 roku wynosił 5 lat, licząc od dnia zakończenia 6-cio miesięcznego okresu karencji. Warunkiem rozpatrywania wniosku o umorzenie jest min. spłacenie co najmniej 60% kapitału pożyczki wraz z należnymi od tej kwoty odsetkami.

Dotacje były przyznawane na zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, fundacje i stowarzyszenia działające na rzecz ekologii i ochrony środowiska, jednostki budżetowe, zakłady budżetowe dysponujące rachunkiem sum na zlecenie, zakłady budżetowe, jednostki badawczo-rozwojowe, osoby prawne kościołów i ich związki oraz inne podmioty prowadzące działalność non profit w zakresie ochrony zdrowia, profilaktyki zdrowotnej, oświaty kultury i sportu. Fundusz udzielał dotacji w szczególności na edukację ekologiczną, monitoring, ochronę przyrody i krajobrazu, zwiększenie lesistości województwa, ochronę przed powodzią, retencję, budowle hydrotechniczne, ekspertyzy i badania naukowe, zapobieganie lub likwidację skutków poważnych awarii oraz na realizację innych ważnych zadań ujętych w programach regionalnych. Dotacje stanowiły uzupełnienie środków własnych dotowanego do wysokości 50% wartości kosztorysowej zadania. W uzasadnionych przypadkach, Rada Nadzorcza lub Zarząd mogła obniżyć udział własny wnioskodawcy.

Pożyczki pomostowe przyznawane były na czasowe finansowanie inwestycji proekologicznych objętych Programem Sapard do czasu otrzymania płatności finansowej z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Oprocentowanie tych pożyczek wynosiło 8%.

Dopłata do oprocentowania kredytu komercyjnego stanowi specyficzny rodzaj pomocy dzięki któremu stosunkowo niewielkie zaangażowanie finansowe Funduszu powoduje realizację inwestycji o wielokrotnie większej wartości. Warto zwrócić uwagę, że ten sposób finansowania, dzięki swojej konstrukcji, pozwolił przy udziale Funduszu na efektywne zwiększenie środków przeznaczonych na zadania proekologiczne realizowane na terenie województwa łódzkiego.

Dopłata jest formą dotacji pośredniej i polega na spłacie przez WFOŚiGW w Łodzi części odsetek płaconych od kredytów komercyjnych na zadania proekologiczne. Dla potrzeb tej formy pomocy został stworzony w bankach współpracujących specjalny rodzaj kredytu, którego wysokość zgodnie z „Regulaminem dopłat WFOŚiGW w Łodzi do kredytów komercyjnych udzielanych przez banki na zadania z zakresu ochrony środowiska” nie powinna być przekroczyć 70% wartości zadania.

Głównymi odbiorcami pomocy finansowej w formie dopłaty do oprocentowania kredytów komercyjnych ze środków Funduszu w roku 2003 były osoby fizyczne, dla których dopłaty stanowiły główną formę pomocy finansowej WFOŚiGW w Łodzi, gminy województwa łódzkiego i przedsiębiorcy oraz parafie i szpitale, które dopłatę traktowały jako uzupełnienie

środków własnych. Grupa Wnioskodawców, do której zaliczały się jednostki samorządu terytorialnego, związki jednostek samorządu terytorialnego, jednostki budżetowe i zakłady budżetowe, miała możliwość uzyskania poza pożyczką lub dotacją z Funduszu dopłaty do oprocentowania do kredytu, który uzupełniał lub zastępował środki własne. Przy czym warto zauważyć, iż w paru przypadkach kredyt z dopłatą WFOŚiGW w Łodzi został wykorzystany przez jednostki samorządowe jako rodzaj pożyczki pomostowej przy realizacji zadań współfinansowanych w ramach funduszy unijnych.

Kredyty udzielane były przez banki na okres do 3 lat, przy czym w uzasadnionych przypadkach mógł on zostać wydłużony do 5 lat. W 2003 r. wysokość dopłaty mieściła się w granicach od 0,4 do 0,7 stopy redyskonta weksli NBP. Stopa oprocentowania przyjmowana przez Banki do rozliczeń z Funduszem w celu wyliczenia dopłat Funduszu do kredytu komercyjnego wynosiła we wszystkich bankach 1,03 stopy redyskonta weksli ustalonej przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego, obowiązującej na dzień podjęcia uchwały przez Zarząd Funduszu.

W roku 2003 Fundusz podpisał 2 kolejne umowy z bankami o współpracy w zakresie dopłat do kredytów komercyjnych tj. z Bankiem Spółdzielczym w Bełchatowie i Bankiem Spółdzielczym w Radomsku. W efekcie podpisanych umów na przestrzeni lat 1999 – 2003 r. Fundusz współpracuje z jedenastoma bankami: Bankiem Ochrony Środowiska S.A., Bankiem Millennium S.A., Bankiem PEKAO S.A., Bankiem Częstochowa S.A., Bankiem Przemysłowym S.A. oraz sześcioma bankami spółdzielczymi w Pabianicach, w Poddębicach, w Skierniewicach, w Bełchatowie, w Radomsku oraz Bankiem Spółdzielczym Ziemi Piotrkowskiej, pokrywając w ten sposób swym zasięgiem prawie cały teren województwa łódzkiego.

2. Finansowanie przedsięwzięć priorytetowych

Rada Nadzorcza w dniu 21.06.2002 r. uchwaliła Listę przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi na rok 2003. Została ona opracowana na podstawie Polityki Ekologicznej Państwa, Polityki Ekologicznej Województwa Łódzkiego - założenia do Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska, Kryteriów Wyboru Przedsięwzięć Finansowanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

W roku 2003 Fundusz do podstawowych zadań priorytetowych zaliczył:

Jako zadania wiodące:

1. Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków na obszarze zlewni bezpośredniej Zbiornika Sulejowskiego oraz kolektor opaskowy Zbiornika Sulejowskiego (w ramach Programu „Pilica”);
2. Budowa GOŚ ŁAM (w ramach Programu „Warta”);
3. Instalacja Odsiarczania Spalin w Elektrowni „Bełchatów” S.A.;
4. Instalacja Odsiarczania Spalin w Zespole Elektrociepłowni S.A. w Łodzi;
5. Budowa stacji przeładunkowej i sortowania odpadów komunalnych – Lublinek, Miasto Łódź.

oraz następujące zadania w poszczególnych dziedzinach ochrony środowiska:

I. OCHRONA WÓD I GOSPODARKA WODNA

1. Ochrona wód przed zanieczyszczeniem

1. Program regionalny „Pilica”.
2. Program regionalny „Warta” w tym:
 - a. kolektor dosyłowy z Konstantinowa Łódzkiego na GOŚ ŁAM;

- b. budowa gminnych oczyszczalni ścieków ujętych w Programie Warta z uwzględnieniem rzeki Ner.
- 3. Program regionalny „Bzura”.
- 4. Modernizacja i budowa oczyszczalni ścieków na terenie województwa.
- 5. Budowa kanalizacji dociążeniowych do istniejących oczyszczalni ścieków.
- 6. Programy obszarowe wodno – kanalizacyjne dla miasta Łodzi:
 - a. Rokicie – Kurak – Zatorze,
 - b. Sikawa – Stoki,
 - c. Zdrowie – Złotno,
 - d. Ruda Pabianicka.

2. Gospodarka wodna

1. Budowa zbiorników małej retencji w ramach Wojewódzkiego Programu Małej Retencji:
 - a. Zbiornik Drzewica na rzece Drzewiczce,
 - b. Zbiornik Joachimów - Ziemiary na rzece Rawce,
 - c. Zbiornik Czarnocin na rzece Wolbórze,
 - d. Zbiornik Dybów na rzece Ochni.
2. Renaturyzacja rzeki Sokołówki.
3. Budowa i remonty budowli piętrzących i innych zabezpieczających przed powodzią i erozją.
4. Roboty konserwacyjne i zabezpieczające na rzekach województwa łódzkiego.

II. OCHRONA ATMOSFERY

1. Ograniczenie niskiej emisji

1. Rozbudowa i modernizacja istniejących sieci ciepłych oraz modernizacja lokalnych kotłowni w szczególności w placówkach służby zdrowia i placówkach szkolno-wychowawczych.
2. Rozbudowa sieci gazociągowej.

2. Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii:

1. energii z biopaliw,
2. energii geotermalnej,
3. energii z biogazu,
4. energia z wiatru z uwzględnieniem budowy elektrowni wiatrowej w Kamieńsku.

3. Redukcja zanieczyszczeń pyłowych:

1. Kombinat Cementowo-wapienniczy „Warta” S.A. w Działoszynie.

III. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

1. Realizacja programu gospodarki odpadami dla 11 powiatów województwa łódzkiego – „Eko-Region”.
2. Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych w szczególności:
 - a. Parzęczew,
 - b. Ziewaniewice, gmina Głowno,
 - c. Szczawińska – Zgierska Spółka Wodna,
 - d. Stryków.
3. Budowa lub rozbudowa wysypisk odpadów komunalnych w szczególności:
 - a. Koluszki,
 - b. Białaczów,

- c. Radomsko.
4. Budowa zakładów utylizacji i przetwarzania odpadów komunalnych w szczególności:
 - a. Pabianice,
 - b. Związek Gmin Regionu Kutnowskiego,
 - c. Zgierska Spółka Wodna.
5. Likwidacja mogiłników na terenie województwa łódzkiego.
6. Realizacja programów selektywnej zbiórki odpadów na terenie gmin województwa łódzkiego.
7. Likwidacja dzikich wysypisk na terenie województwa łódzkiego.
8. Rozwój i wdrażanie technologii zapobiegających powstawaniu odpadów oraz zapewniających ich minimalizację w procesach produkcji.
9. Przeciwdziałanie powstawaniu i unieszkodliwianie odpadów przemysłowych i innych odpadów niebezpiecznych
10. Wspomaganie systemów zagospodarowania osadów ściekowych.

IV. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU, GOSPODARKA LEŚNA

1. Zalesianie gruntów porolnych i rolniczo nie używanych w województwie łódzkim w związku z realizacją programu zwiększenia lesistości,
2. Prace leczniczo-pielęgnacyjne i konserwacyjne w Parkach Krajobrazowych, rezerwach przyrody, obiektach chronionego krajobrazu oraz na pomnikach przyrody,
3. Rekonstrukcja i pielęgnacja starych założeń parkowych oraz starodrzewia,
4. Tworzenie nowych parków,
5. Modernizacja Palmiarni w Parku Źródlika w Łodzi.

V. PROMOCJA I EDUKACJA EKOLOGICZNA

1. Wspieranie gminnych i powiatowych programów edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnych, w szczególności w zakresie gospodarki odpadami,
2. Wspieranie organizacji i zakupu nagród w olimpiadach i konkursach wiedzy ekologicznej o zasięgu powiatowym i wojewódzkim,
3. Wspieranie zadań związanych z informowaniem społeczeństwa o aspektach integracji Polski z UE w zakresie ochrony środowiska i rolnictwa,
4. Propagowanie przedsięwzięć związanych z min. Obchodami Dnia Ziemi, Międzynarodowego Dni Ochrony Środowiska oraz akcji i kampanii o zasięgu wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym.
5. Wspieranie śródrocznych programów edukacji ekologicznej prowadzonej przez organizacje pozarządowe.
6. Dofinansowywanie zajęć w „Zielonych Szkołach” i innych zajęć terenowych prowadzonych przez Ośrodki edukacji ekologicznej w województwie.
7. Dofinansowywanie konferencji, seminariów i szkoleń z zakresu ochrony środowiska.
8. Wspieranie działalności wydawniczej oraz prenumerata czasopism o tematyce ekologicznej dla szkół województwa łódzkiego.

VI. PROGRAMY MIĘDZYDZIEDZINOWE i POZOSTAŁE ZADANIA OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Monitoring środowiska.
2. Wojewódzki Program Gospodarki Odpadami.
3. Zapobieganie i likwidacja Nadzwyczajnych Zagrożeń Środowiska poprzez doposażanie specjalistycznych jednostek ratownictwa drogowego i ekologicznego.
4. Wspieranie działań jednostek samorządów terytorialnych województwa łódzkiego związanych z pozyskiwaniem środków unijnych na ochronę środowiska.

WFOŚiGW w Łodzi w roku 2003 na wspieranie realizacji zadań priorytetowych zawarł 769 umów na ogólną kwotę 98.339,1 tys. zł. Stanowiło to 65,6% środków zarezerwowanych przez Fundusz w roku sprawozdawczym w Planie Działalności na 2003 r.

3. Realizacja dopłat do kredytów

Rok 2003 charakteryzował się zwiększonym zainteresowaniem dopłatami do oprocentowania kredytów, w stosunku do 2002 r. Złożono więcej o 103 wnioski, a co za tym idzie podpisano więcej umów kredytowych o 82 sztuki.

WNIOSKI

Fundusz przyjął do rozpatrzenia łącznie 322 wnioski o przyznanie dopłaty do kredytu komercyjnego. Złożone wnioski dotyczyły przede wszystkim dofinansowania zadań z zakresu ochrony atmosfery i ochrony wód. Zarząd WFOŚiGW w Łodzi pozytywnie rozpatrzył 302 wnioski. Pozostałe 20 wniosków nie zostało rozpatrzone z kilku powodów, przede wszystkim w wyniku wcześniejszej rezygnacji Wnioskodawcy z ubiegania się o pomoc Funduszu (9 szt.) i braków formalnych w załączonej do wniosku dokumentacji (9 szt.). Na podstawie pozytywnie rozpatrzonych wniosków w 232 przypadkach zostały podpisane umowy kredytowe. 39 Wnioskodawców nie zgłosiło się do banku lub złożyło rezygnację z pomocy finansowej, zaś w pięciu przypadkach bank rozpatrzył wniosek negatywnie. Pozostałe rozpatrzone wnioski w ilości 26 szt. są w trakcie podejmowania decyzji kredytowych przez banki.

Na podstawie uchwał Zarządu o przyznaniu dopłaty banki podpisały w roku sprawozdawczym 248 umów kredytowych na łączną kwotę 9.431.910,98 zł, z czego 232 umów zostało podpisanych na podstawie wniosków z roku 2003, zaś pozostałych 16 umów na podstawie wniosków złożonych w 2002 r.

W podziale na poszczególne dziedziny ochrony środowiska Fundusz dofinansował zadania z:

Ochrony atmosfery

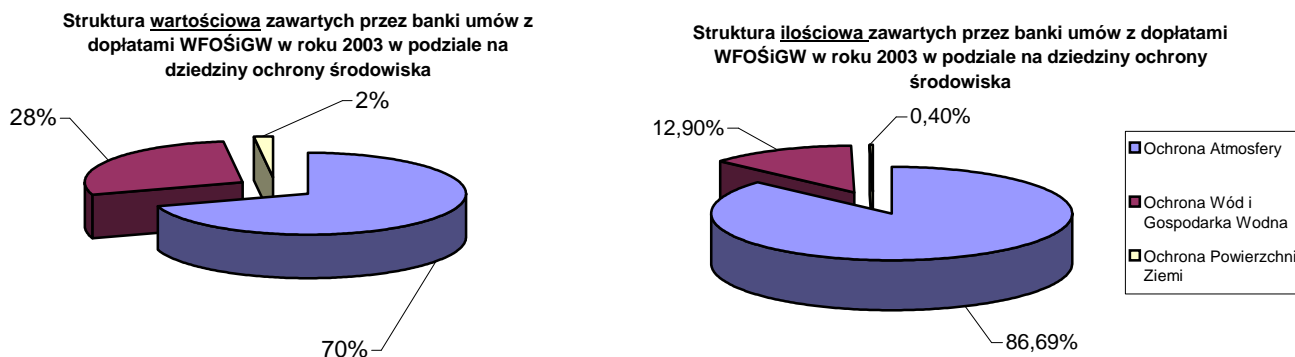
- ✓ Ilość podpisanych umów kredytowych: 215 szt.
- ✓ Kwota kredytów bankowych: 6.008.580,82 zł.
- ✓ Dopłata do oprocentowania w.w. kredytów w ciągu całego okresu kredytowania: 392.924 zł.;

Ochrony Wód i Gospodarka Wodna

- ✓ Ilość podpisanych umów kredytowych: 32 szt.
- ✓ Kwota kredytów bankowych: 3.223.120,16 zł.
- ✓ Dopłata do oprocentowania w.w. kredytów w ciągu całego okresu kredytowania: 156.206 zł.;

Ochrony Ziemi

- ✓ Ilość podpisanych umów kredytowych: 1 szt.
- ✓ Kwota kredytów bankowych: 200.210 zł.
- ✓ Dopłata do oprocentowania w.w. kredytów w ciągu całego okresu kredytowania: 11.225 zł.;

W 2003 r. WFOŚiGW w Łodzi przekazał do banków współpracujących przy realizacji dopłat kwotę 823.964,74 zł. Środki finansowe przekazywane były na podstawie umów z 2003 r. oraz zobowiązań z lat ubiegłych.

Stan zobowiązań z tytułu dopłat do kredytów na dzień 31.12.2003 r. stanowi kwotę 5.684.087,52 zł. Zobowiązania te wynikają z umów kredytowych zawartych w latach 2000 – 2003 i będą realizowane w latach 2004 – 2006, w tym do realizacji w roku 2004 przewiduje się ok. 1,48 mln zł.

Głównym odbiorcą tej formy pomocy Funduszu były osoby fizyczne, których wnioski w ujęciu ilościowym stanowiły 91% wszystkich złożonych w roku 2003 wniosków na dopłatę. Ta grupa wnioskodawców realizowała zadania z zakresu ochrony atmosfery oraz ochrony wód. Wśród pozostałych wnioskodawców przeważali przedsiębiorcy. W roku 2003 o dopłatę występowały również jednostki samorządu terytorialnego, parafie i zakłady opieki zdrowotnej, które traktowały tę formę dofinansowania jako uzupełnienie środków własnych, pozwalającą uzyskać pełne zbilansowanie inwestycji. Ujęcie ilościowe wniosków i umów podpisanych na podstawie wniosków z roku 2003 przedstawia tabela poniżej.

Ujęcie ilościowe wniosków i umów podpisanych na podstawie tych wniosków w roku 2003				
	wnioski		umowy	
	ilość	udział	ilość	udział
jednostki samorządu terytorialnego	8	2,48%	8	3,45%
przedsiębiorcy	14	4,35%	6	2,59%
szpitale	1	0,31%	0	0,00%
osoby fizyczne	293	90,99%	216	93,10%
wspólnoty mieszkaniowe	2	0,62%	2	0,86%
jednostka sektora finansów publ.	1	0,31%	0	0,00%
przedsiębiorstwo państwowe	1	0,31%	0	0,00%
parafie	2	0,62%	0	0,00%
SUMA	322	100%	232	100%

Pod względem wartościowym udział poszczególnych grup wnioskodawców kształtuje się nieco inaczej, co przedstawia tabela poniżej.

Ujęcie wartościowe wniosków i umów podpisanych na podstawie tych wniosków w roku 2003				
	wnioski		umowy	
	wartość dopłaty	udział	wartość dopłaty	udział
jednostki samorządu terytorialnego	180 304,00	18,68%	180 304,00	35,80%
przedsiębiorcy	443 774,00	45,98%	76 935,00	15,28%
szpitale	2 174,00	0,23%	0,00	0,00%
osoby fizyczne	288 984,00	29,94%	225 889,00	44,85%
wspólnoty mieszkaniowe	20 524,00	2,13%	20 524,00	4,08%
jednostka sektora finansów publ.	18 620,00	1,93%	0,00	0,00%
przedsiębiorstwo państwowe	0,00	0,00%	0,00	0,00%
parafie	10 749,00	1,11%	0,00	0,00%
SUMA	965 129,00	100%	503 652,00	100%

Dofinansowanie w formie dopłat do oprocentowania kredytów poszczególnych dziedzin ochrony środowiska

Ochrona atmosfery

Zadania z dziedziny ochrony atmosfery w roku 2003 związane były głównie z ograniczeniem niskiej emisji zanieczyszczeń atmosferycznych i podzielić je można na cztery główne grupy:

- Modernizacja kotłowni opalanych węglem na gazowe, olejowe, nowoczesne kotłownie węglowe.
Łącznie w 2003 roku zmodernizowano 46 lokalnych kotłowni węglowych, przy czym 15 z nich zamieniono na gazowe, a 8 na kotłownie olejowe. Fundusz dofinansował również w 20 przypadkach modernizację starych kotłowni węglowych na nowoczesne, charakteryzujące się nowoczesną technologią, która powoduje, że spalanie jest bezdymne, a zawartość tlenu węgla śladowa.
Zadania związane z modernizacją kotłowni realizowane były głównie przez osoby fizyczne, przedsiębiorców i parafie.
- Budowa nowych kotłowni zasilanych gazem, olejem, paliwem stałym.
W roku 2003 zrealizowano 92 tego typu zadań. Najwięcej nowych kotłowni wybudowano z zastosowaniem urządzeń opalanych olejem opałowym – 43 szt. oraz gazem – 17 kotłownie. Równie dużym zainteresowaniem cieszyły się pompy ciepła i instalacje solarne wspomagające wytwarzanie ciepłej wody użytkowej. Przy pomocy środków Funduszu w formie dopłaty do oprocentowania w roku 2003 zostało zrealizowanych 12 kotłowni należących do grupy „czystych” energii.
- Termorenowacja obiektów w celu ograniczenia strat ciepła.
Najczęściej wykonywano docieplenia ścian zewnętrznych budynków, docieplenia stropodachów oraz wymianę stolarki okiennej, połączone z modernizacjami kotłowni i instalacji c.o. W 2003 r. prace termomodernizacyjne zostały przeprowadzone łącznie w 64 budynkach, należących do osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, przedsiębiorców i parafii.
- Pozostałe zadania związane z ochroną powietrza atmosferycznego.
W tej grupie znalazły się takie zadania jak wykonanie instalacji odpylającej dla kominów zakładowych fabryki włókienniczej zrealizowane przez przedsiębiorcę oraz zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego polegające na wymianie

oświetlenia miasta na energooszczędne i zakupie ekologicznych autobusów z silnikami spełniającymi normy EURO-2, i charakteryzującymi się niską emisją spalin do atmosfery. Realizacja zadań z tej grupy pozwoliła na zmniejszenie emisji pyłów o 168 t/rok (odpylanie) oraz 24,38 t/rok NO_x i 11,27 t/rok CO (modernizacja oświetlenia i autobusów).

W wyniku realizacji ww. zadań w roku 2003 uzyskano łączny efekt ekologiczny w postaci ograniczenia zanieczyszczeń powietrza o około:

- SO₂ – 12,11 t/rok,
- NO_x – 24,63 t/rok,
- CO – 68,09 t/rok,
- Pyły – 182,63 t/rok.

Ochrona Wód i Gospodarka Wodna

Przy udziale kredytów z dopłatą Funduszu zostały również zrealizowane zadania inwestycyjne z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej polegające na:

- Budowie oczyszczalni ścieków.

W ramach tej grupy dofinansowano głównie budowę lokalnych przydomowych oczyszczalni w ilości 16 szt. oraz dwie przykładowe biologiczne oczyszczalnie i dwie komunalne oczyszczalnie ścieków (dofinansowane również z funduszy unijnych).

- Rozbudowie sieci kanalizacyjnej oraz budowie przyłączy wodno-kanalizacyjnych.

Efekt rzeczowy uzyskany w roku 2003 r. to wybudowanie 11.310,50 mb sieci kanalizacji sanitarnej i podłączenie do niej 221 gospodarstw przyłączami o łącznej długości 888 mb, przy jednoczesnej likwidacji przydomowych szamb, co spowodowało odprowadzanie w sposób zorganizowany ścieków na miejscowe oczyszczalnie ścieków. Jest to efekt realizacji głównie dużych inwestycji, wykonywanych przez jednostki samorządowe.

Inwestycje te przyczyniły się do ograniczenia ładunku zanieczyszczeń o około:

- BZT₅ – 76,34 t/rok,
- ChZT – 97,27 t/rok,
- Zawiesina ogólna - 56,27 t/rok,
- Azot amonowy – 2,92 t/rok,
- Azot ogólny – 4,99 t/rok,
- Fosfor ogólny – 1,79 t/rok.

4. Umorzenia pożyczek

W roku sprawozdawczym w WFOŚiGW w Łodzi było ogółem do rozpatrzenia 295 wniosków o umorzenie pożyczek oraz 18 wniosków o umorzenie pożyczek udzielonych w formie dopłaty do oprocentowania kredytu komercyjnego. Rada Nadzorcza rozpatrzyła 281 wniosków o umorzenie pożyczek oraz 18 wniosków o umorzenie pożyczek udzielonych w formie dopłaty do oprocentowania kredytu komercyjnego. 14 wniosków o umorzenie pożyczek oczekuje na rozpatrzenie w roku 2004.

Łączna kwota umorzonych pożyczek w roku 2003 wyniosła 33.765.960,35 zł. Ponadto w związku umorzeniem pożyczek udzielonych w formie dopłaty do oprocentowania kredytu komercyjnego nastąpiło zmniejszenie funduszu statutowego o kwotę 1.474.058,71 zł.

Umorzenia pożyczek udzielanych przedsiębiorcom następowały z zachowaniem przepisów ustawy o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców z dnia 30.06.2000 r. (DzU Nr 60, poz. 704 z późn. zmianami) i z dnia 27.07.2002 r. (Dz. U. Nr 141, poz.1177).

W roku 2003 WFOŚiGW w Łodzi stosując przepisy wyżej wymienionej ustawy dokonał umorzeń 45 pożyczek dla 39 przedsiębiorców na łączną kwotę 6.316.023,18 zł.

Umorzone przez Fundusz w roku 2003 pożyczki w podziale na dziedziny.

Dziedzina	Liczba umów pożyczek	Kwota udzielonej pożyczki [zł]	Kwota umorzona [zł]	Procent umorzonej pożyczki [%]	Struktura umorzeń w ujęciu wartościowym [%]
Gospodarka Wodna	42	4.751.758,61	2.209.250,71	46,49	6,54
Ochrona Atmosfery	122	17.984.641,40	9.222.830,85	51,28	27,31
Ochrona Wód	107	42.552.173,89	21.657.379,29	50,90	64,15
Ochrona Ziemi	9	1.410.225,34	608.179,50	43,13	1,80
Badania naukowe					
Pozostałe zadania ochrony środowiska	1	170.800,00	68.320,00	40,0	0,20
Razem:		66.869.599,24	33.765.960,35	50,49	100,00

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli największą kwotę umorzeń odnotowano w dziedzinie Ochrony Wód gdzie ogólna kwota umorzeń wyniosła łącznie 21.657.379,29 zł (107 umów pożyczek) i stanowiła 64,15% ogólnej kwoty umorzeń w 2003 r. Największa liczba umorzonych pożyczek była natomiast w dziedzinie Ochrona Atmosfery – 122 umowy, na łączną kwotę umorzenia 9.222.830,85 zł, co stanowiło 27,31% ogólnej kwoty umorzeń roku 2003. Ponadto w roku 2003 WFOŚiGW w Łodzi umorzył 18 pożyczek udzielonych w formie dopłat do oprocentowania kredytów komercyjnych (7 pożyczek z dziedziny Ochrona Atmosfery, 10 z dziedziny Ochrona Wód oraz 1 z dziedziny Gospodarki Wodnej). Zgodnie z obowiązującymi Zasadami były one umarzone w wysokości 100% kwoty pożyczki, po spełnieniu warunków określonych w Zasadach.

Pożyczkobiorca, któremu została umorzona część kwoty pożyczki jest zobowiązany przedłożyć do WFOŚiGW w Łodzi stosowne dokumenty potwierdzające wykorzystanie środków finansowych z umorzenia na wcześniej zadeklarowane zadanie ekologiczne, w terminie określonym w uchwale Rady Nadzorczej Funduszu. Wykorzystanie środków przez pożyczkobiorców z umorzeń podlega kontroli WFOŚiGW w Łodzi.

5. Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska

Fundusz zgodnie z art. 411 Ustawy „Prawo ochrony środowiska” może przeznaczać swoje środki na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej. W roku sprawozdawczym Fundusz przekazał na ten cel łączną kwotę 19.800 zł. brutto. Wśród nagrodzonych znaleźli się m.in.: laureaci i wyróżnieni z województwa łódzkiego w IV konkursie plastycznym „Moja Ziemia – Mój Świat”, którego organizatorem był Ogólnopolski Miesięcznik Ekologiczny „EKOŚWIAT”, a także zwycięskie jednostki w konkursach „Przeglądu Komunalnego” o „Szklaną Statuetkę” i „Zbiórkę Tworzyw Sztucznych”.

6. Działalność kontrolna Funduszu

Działalność kontrolna Funduszu prowadzona była w gminach, powiatach, jednostkach budżetowych, fundacjach, stowarzyszeniach, podmiotach gospodarczych i u osób fizycznych na terenie województwa łódzkiego.

W 2003 roku Fundusz przeprowadzał kontrole na trzech etapach:

- złożenia wniosku,
- w trakcie realizacji zadania,
- po zakończeniu zadania.

Celem przeprowadzanych kontroli na wszystkich w/w etapach było sprawdzenie :

- wiarygodności i poprawności pod względem merytorycznym i formalno-prawnym dokumentów przedkładanych w WFOŚiGW w Łodzi,
- stopnia przygotowania zadań do realizacji,
- zgodności przebiegu realizacji i zaawansowania robót z harmonogramem rzeczowo-finansowym,
- prawidłowości wykorzystania wypłaconych pożyczek i dotacji,
- zgodności wykorzystania środków pochodzących z umorzenia w terminie i na cel wskazany w Uchwale Rady Nadzorczej.

W 2003 roku Fundusz dokonywał również oceny ekologicznej do wniosku oraz monitoringu ekologicznego inwestycji na które był udzielony kredyt z dopłatą Funduszu.

Obejmowała ona:

- ocenę przygotowania inwestora do realizacji zamierzonego zadania,
- potwierdzenie zakończenia zadania ,
- obliczenie uzyskanego efektu ekologicznego – audytor energetyczny.

W 2003 roku Fundusz przeprowadził 653 kontrole zadań w poszczególnych dziedzinach:

- 240 kontrole z dziedziny ochrony atmosfery,
- 341 kontrole z dziedziny ochrony wód i gospodarki wodnej,
- 38 kontrole z dziedziny ochrony przyrody,
- 23 kontrole z dziedziny ochrony ziemi,
- 11 kontrole z dziedziny pozostałych zadań ochrony środowiska.

Przeprowadzono także 1024 kontrole dotyczące umorzeń pożyczek i dopłat do kredytu:

- 246 kontrole umorzeń przed podjęciem decyzji o umorzeniu części pożyczki,
- 221 kontrole wykorzystania środków pochodzących z umorzenia pożyczek,
- 557 kontrole zadań dofinansowanych w formie dopłat do kredytu i uzyskanych efektów ekologicznych.

RAZEM: 1677 kontroli

W trakcie kontroli stwierdzono, że realizacja zadań dofinansowanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi przebiegała bez poważnych naruszeń zapisów zawartych w Umowach pożyczek i dotacji.

W przypadkach drobnych nieprawidłowości zobowiązywano inwestorów do likwidowania wszelkich niedociągnięć oraz przedłożenia stosownych dokumentów i wyjaśnień do Zespołów merytorycznych.

Wyniki działalności kontrolnej wykazują wysoką dyscyplinę w realizacji zadań dofinansowanych przez WFOŚiGW w Łodzi.

V. REALIZACJA ZADAŃ WG POSZCZEGÓLNYCH DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA

Rada Nadzorcza Funduszu w dniu 25.11.2002 r. przyjęła Plan działalności WFOŚiGW w Łodzi na 2003 r. Plan ten w 2003 roku był zmieniany przez Radę Nadzorczą trzykrotnie, w dniach: 29.08.2003 r., 04.11.2003 r. i 19.12.2003 r.

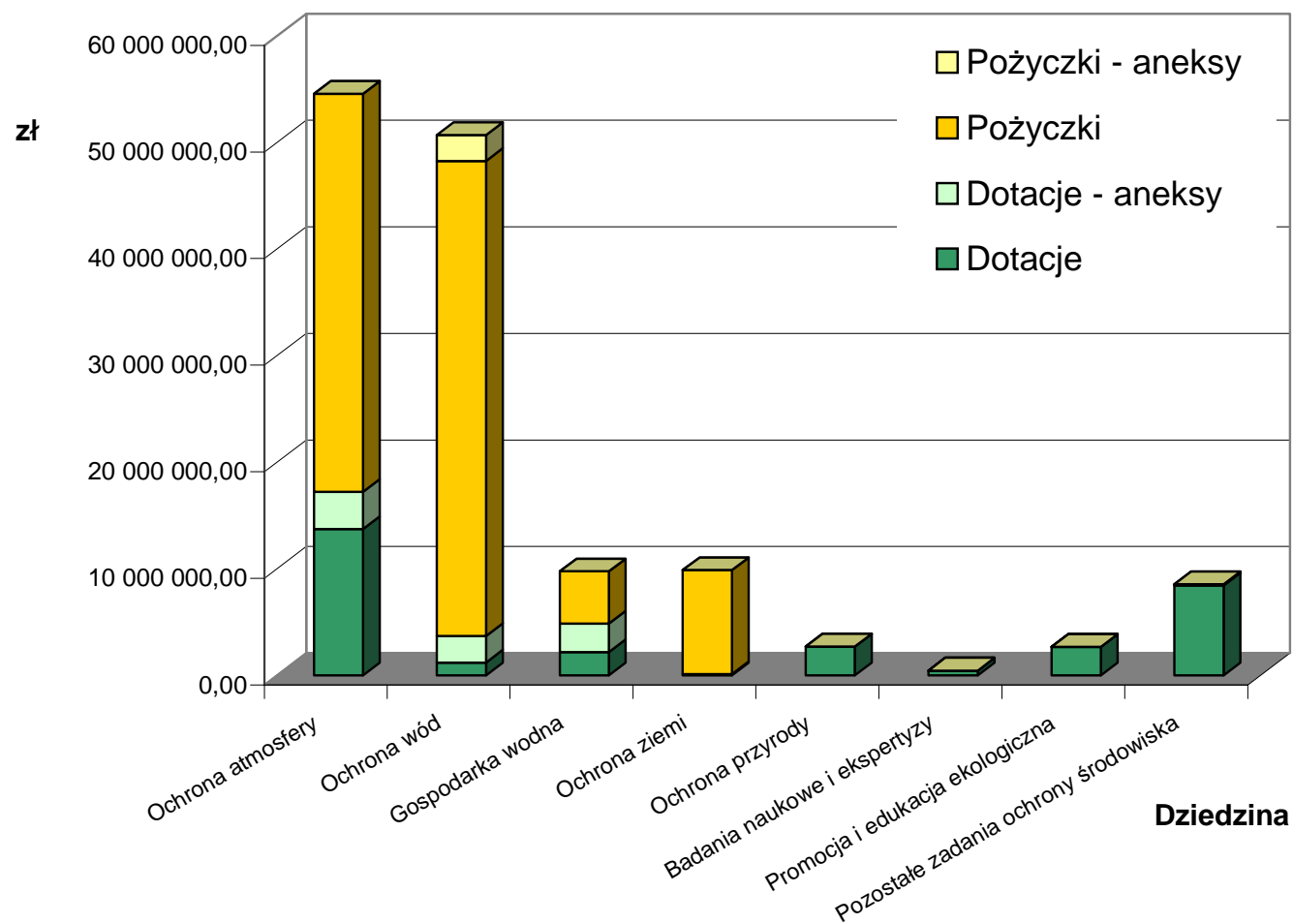
Realizację Planu działalności WFOŚiGW w Łodzi w 2003 roku tj. podpisane umowy pożyczek i dotacji oraz aneksy zwiększające zawarte do umów z roku 2002 w poszczególnych dziedzinach ochrony środowiska przedstawiono w tabeli nr 1 oraz na wykresie.

Tabela nr 1. Realizacja Planu Działalności WFOŚiGW w Łodzi w 2003 r. podpisane umowy pożyczek i dotacji oraz aneksy zwiększające do umów zawartych w roku 2002

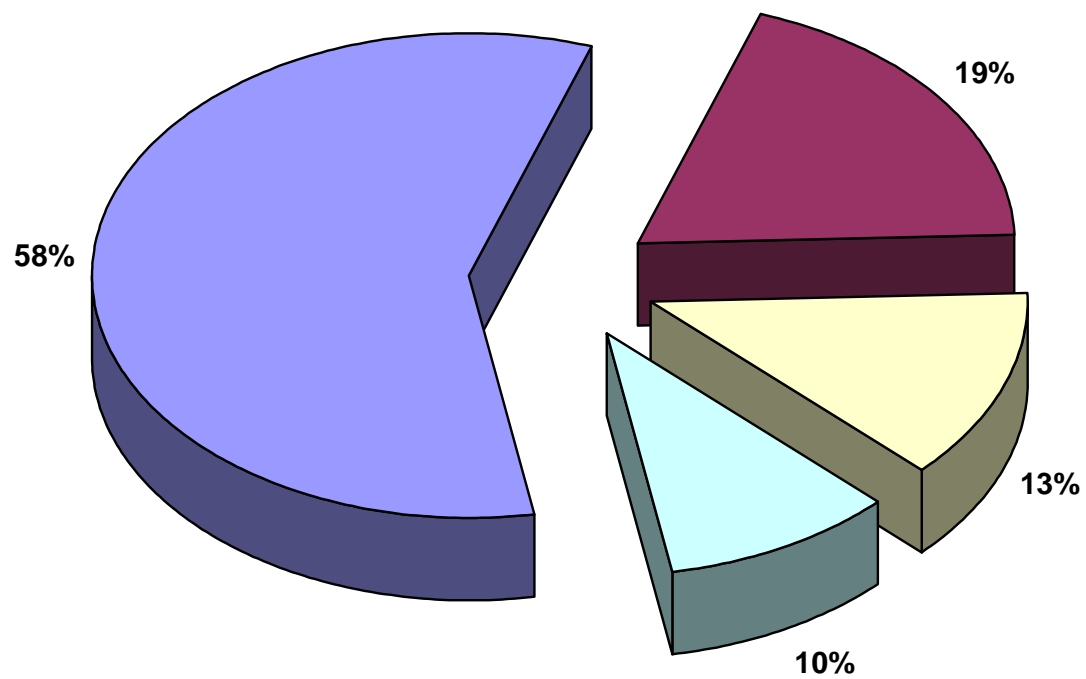
Lp.	Dziedzina	Plan ogółem (4+5)	Plan Dotacje	Plan Pożyczki	Realizacja Ogółem (8+10)		Realizacja Dotacja		Realizacja Pożyczka	
					Umowy podpisane Aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych		Umowy podpisane Aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych		Umowy podpisane Aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych	
					zł	%	zł	%	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Ochrona atmosfery	63 000 000,00	18 000 000,00	45 000 000,00	51 076 748,88	86,61	13 726 669,89	95,65	37 350 078,99	83,00
					3 490 670,00		3 490 670,00		0,00	
2	Ochrona wód	52 100 000,00	4 000 000,00	48 100 000,00	45 769 618,95	97,28	1 195 249,00	92,38	44 574 369,95	97,68
					4 911 318,17		2 500 000,00		2 411 318,17	
3	Gospodarka wodna	9 800 000,00	5 700 000,00	4 100 000,00	7 086 562,73	99,58	2 168 635,73	84,92	4 917 927,00	119,95
					2 672 000,00		2 672 000,00		0,00	
4	Ochrona ziemi	10 600 000,00	100 000,00	10 500 000,00	9 871 349,83	93,13	103 599,22	103,60	9 767 750,61	93,03
					0,00		0,00		0,00	
5	Ochrona przyrody i krajobrazu, gospodarka leśna	2 700 000,00	2 700 000,00	-	2 695 564,78	100,24	2 695 564,78	100,24	0,00	-
					11 000,00		11 000,00		0,00	
6	Badania naukowe i ekspertyzy	450 000,00	450 000,00	-	450 000,00	100,00	450 000,00	100,00	0,00	-
					0,00		0,00		0,00	
7	Promocja i edukacja ekologiczna	2 800 000,00	2 800 000,00	-	2 673 302,87	95,48	2 673 302,87	95,48	0,00	-
					0,00		0,00		0,00	
8	Pozostałe zadania ochrony środowiska	8 650 000,00	8 550 000,00	100 000,00	8 491 495,10	98,69	8 440 430,10	99,24	51 065,00	51,07
					45 000,00		45 000,00		0,00	
Razem umowy podpisane		150 100 000,00	42 300 000,00	107 800 000,00	128 114 643,14	-	31 453 451,59	-	96 661 191,55	-
Razem aneksy zwiększające			-	-	11 129 988,17	-	8 718 670,00	-	2 411 318,17	-
Razem:		150 100 000,00	42 300 000,00	107 800 000,00	139 244 631,31	92,77%	40 172 121,59	94,97%	99 072 509,72	91,90%

W 2003 roku Plan działalności Funduszu został wykonany w 92,77% tj. podpisano umowy i aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych na łączną kwotę 139.244.631,31 zł z czego 71,2% stanowiły pożyczki – 99.072.509,72 zł, i 28,8% dotacje – 40.172.121,59 zł.

Podział pomocy WFOŚiGW w Łodzi na poszczególne dziedziny ochrony środowiska

Podział pomocy WFOŚiGW w Łodzi w grupach beneficjentów

1. Ochrona atmosfery

Fundusz podpisał w 2003 roku na realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony atmosfery łącznie 227 umów na kwotę 51.076.748,88 zł, w tym 146 pożyczek na kwotę 37.350.078,99 zł i 81 dotacji na kwotę 13.726.669,89 zł. Dodatkowo w roku sprawozdawczym zwiększono kwotę dotacji podpisanych w roku 2002 o 3.490.670 zł, na rozszerzenie przedsięwzięć już realizowanych. W ciągu roku Fundusz odnotował 2 rezygnacje z podpisanych umów pożyczek na łączną kwotę 277.339 zł.

Na zadania z zakresu ochrony atmosfery w roku 2003 Fundusz przekazał łączną kwotę w wysokości 44.519.459,93 zł, z czego 58,1% tj. kwotę 25.873.116,68 zł stanowiły pożyczki i 41,9% tj. kwotę 18.646.343,25 zł - dotacje. Kwoty te zostały przekazane na podstawie zawartych umów pożyczek i dotacji podpisanych w latach 1999, 2001, 2002, 2003.

Zmniejszenie wysokiego poziomu emisji związków siarki, azotu, tlenku węgla i pyłu, to podstawowy kierunek działania Funduszu w zakresie ochrony atmosfery. W roku 2003 inwestycje z tego zakresu obejmowały następujące grupy zadań:

- ograniczenie wysokiej emisji - 10 zadań, które sfinalizowano podpisaniem umów pożyczek na łączną kwotę 6.704.855 zł,
- zmniejszenie niskiej emisji - 214 zadań, na które podpisano umowy dotacji i pożyczek na łączną kwotę 42.343.893,88 zł,
- inne - 3 zadania dofinansowane w formie pożyczek na łączną kwotę 2.028.000 zł.

W pierwszej grupie inwestycji realizującej podstawowe zadania priorytetowe Funduszu w roku 2003 w zakresie ograniczenia wysokiej emisji zanieczyszczeń do powietrza wykonano modernizację kotłów węglowych zainstalowanych w ciepłowniach miejskich na terenie województwa. W eksploatowanej przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Radomsku kotłowni WR - 10 wykonano modernizację polegającą na montażu urządzeń do automatycznej regulacji procesu spalania i sterowania kotłem. Ten sam zakres prac wykonano w kotłowni eksploatowanej przez Zakład Gospodarki Ciepłowniczej w Tomaszowie Mazowieckim. Dodatkowo uszczelniono ściany kotła i wyposażono go w nowe urządzenia odpylające, co pozwoliło zwiększyć jego sprawność z 75% do ok. 82%. W roku sprawozdawczym została również podpisana umowa z Energetyką Ciepłą Sp. z o.o. w Wieluniu na realizację zadania polegającego na modernizacji kotła WR 25 w celu zmniejszenia jego mocy z 29 MW do 10 MW z terminem realizacji zaplanowanym na rok 2005. W ramach tego zadania planuje się zwiększenie szczelności kotła i automatyzację procesu spalania. Dotychczas stosowane urządzenia do ograniczenia emisji tj. baterie cyklonów o sprawności 87,41% zostaną zastąpione odpylaniem dwustopniowym o sprawności 95%. W roku 2003 wykonano jedną inwestycję przeprowadzającą modernizację odciągu zanieczyszczeń pyłowych. Zadanie to realizowane było w Odlewni Pioma Sp. z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim, gdzie uzyskano sprawność odpylacza na poziomie 97,85%. W celu zmniejszenia strat energii przy współfinansowaniu Funduszu zakupiono 131 transformatorów dla Łódzkiego Zakładu Energetycznego S.A. Inwestycja polegała na wymianie 3 transformatorów mocy i 128 transformatorów rozdzielczych o niższych stratach energetycznych powodujących zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych do atmosfery w miejscu wytwarzania energii elektrycznej. W wyniku inwestycji planuje się, że ograniczenie strat energii wyniesie 5.168.391 kWh/rok.

Źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w ramach niskiej emisji są głównie kotłownie opalane paliwem stałym w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej: w szkołach, w urzędach, w placówkach służby zdrowia itp. Emitują one do atmosfery gazy i pyły powstałe w wyniku spalania węgla służącego do ich ogrzewania.

Najczęściej rozpatrywane przez Fundusz inwestycje idące w kierunku zmniejszenia niskiej emisji do atmosfery to modernizacje kotłowni opalanych paliwem stałym na gazowe, olejowe lub gazowo - olejowe, termorenowacje obiektów w celu ograniczenia strat ciepła,

budowy i modernizacje sieci ciepłej wraz z budową węzłów ciepłych, budowy sieci gazowej, oraz wykorzystanie alternatywnych źródeł energii.

W roku 2003 zawarto 85 umów na likwidację źródeł emisji opalanych paliwem stałym i zastąpienie ich kotłowniami ekologicznymi. Tradycyjne kotłownie zostały zastąpione kotłowniami gazowo – olejowymi, gazowymi, olejowymi, elektrycznymi lub na biomasę. Dodatkowo 8 podmiotów korzystających z pomocy Funduszu realizowało inwestycje wykorzystujące alternatywne źródła energii tj. montaż 7 instalacji kolektorów słonecznych oraz pompę ciepła.

Fundusz dofinansował 16 kotłowni opalanych biomasą, to przeszło 5 razy więcej niż w roku ubiegłym. Tak duże zainteresowanie tego typu inwestycjami spowodowane było działaniami zmierzającymi do obniżenia oprocentowania pożyczek do wysokości 5% w stosunku rocznym. Z pomocy Funduszu w tej grupie inwestycji skorzystała m.in. Gmina Bolesławiec, która wymieniła stare kotłownie węglowe na kotłownie opalane brykietem drzewnym. Inwestycje prowadzone były w dwóch budynkach: w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Bolesławcu, oraz w Szkole Podstawowej w Żdżarach. Całość prac obejmowały również docieplenie ścian budynków, wymiana stolarki okiennej i modernizacja instalacji centralnego ogrzewania. Podobne kotłownie powstały min.: w budynku Komendy Hufca Łódź Śródmieście, w Zakonie Misjonarzy Oblatów w Grotnikach, w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Dietrzkowicach, w budynku Domu Dziecka w Tomisławcach, w budynku Przedszkola Publicznego w Pęczniewie, w budynku Szkoły Podstawowej w Broszkach, w budynkach wielorodzinnych w Warcie, oraz w fabryce mebli „Meblosiek” w Koloni Osiek gm. Galewice, gdzie wykorzystano odpady drewna z własnej produkcji meblarskiej.

Urząd Miejski w Wieruszowie otrzymał dofinansowanie z Funduszu na realizację zadania polegającego na modernizacji kotłowni węglowej na kotłownię opalaną gazem w budynku Zespołu Szkół nr 2 w Wieruszowie. Stara kotłownia spalała 135 ton węgla i została zastąpiona kotłownią gazową o mocy 300 kW. W ramach zadania wykonano docieplenia stropodachu i ścian budynku, wymieniono stolarkę okienną, oraz zmodernizowano instalację centralnego ogrzewania. Podobne kotłownie powstały m.in.: w Parafii Rzymskokatolickiej w Radomsku, w Ośrodku Wychowawczym „Tęcza” w Kutnie, w Specjalnym Ośrodku Szkolno -Wychowawczym w Łęczycy, w Szkole Podstawowej w Kamieniu i Zachorzowie gm. Sławno. Łącznie przy pomocy Funduszu w roku 2003 powstały 33 kotłownie opalane gazem, 31 kotłowni opalanych olejem, 1 kotłownia gazowo –olejowa, 3 kotłownie na ekogroszek oraz 1 kotłownia elektryczna.

Pomoc finansowa z Funduszu na zadania z zakresu termomodernizacji budynków najczęściej udzielana była jednostkom samorządowym. Fundusz udzielił pomocy na termomodernizację 107 budynków, z tego 65 to placówki szkolno – wychowawcze. Pomoc obejmowały takie placówki jak: przedszkola, domy dziecka, szkoły podstawowe, gimnazja, licea ogólnokształcące oraz szkoły wyższe. Oprócz placówek szkolno - wychowawczych Fundusz w 2003 r wsparł 42 inwestycje dotyczących termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej tj.: Ochotnicze Straże Pożarne, placówki kulturalne, Domy Pomocy Społecznej, budynki administracyjne urzędów, placówki służby zdrowia oraz parafii.

Z zakresu budowy lub modernizacji sieci ciepłych Fundusz dofinansował w 2003 roku 11 inwestycji, natomiast z zakresu budowy lub modernizacji węzłów ciepłych dofinansowano 7 inwestycji. Zadania te były realizowane przeważnie z pracami termoizolacyjnymi budynków. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bełchatowie podpisało w roku sprawozdawczym 2 umowy na budowę sieci ciepłych. Pierwsza inwestycja dotyczy osiedla mieszkaniowego w północno – wschodnim rejonie

miasta Bełchatowa na os. „Olsztyńskie” gdzie wybudowane zostaną do roku 2005 nowa magistrala ciepłownicza, sieć ciepła o długości 14.690 mb oraz 350 przyłączy ciepłych. Druga inwestycja dotyczy osiedla mieszkaniowego w południowym rejonie miasta na os. „Kolejowa” gdzie wybudowane zostaną do końca roku 2004 sieć ciepła o długości 3.460 mb oraz 78 przyłączy ciepłych. W ramach tej grupy zadań wybudowano również sieć ciepłą wraz z przyłączami do budynków mieszkalnych wielorodzinnych i jednorodzinnych na osiedlu XX Lecia w Kutnie. Zadanie realizowane było przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp z o.o. w Kutnie. Powstała sieć ciepła w technologii preizolowanej o długości 695 mb.

W roku 2003 Fundusz dofinansował w dziedzinie ochrona atmosfery zadanie polegające na likwidacji emisji trójchloroetyleny. Jest to pierwsza tego typu inwestycja współfinansowana ze środków Funduszu. Powyższe przedsięwzięcie realizowane jest w Gerlach S.A. z Drzewicy poprzez zakup myjni ekologicznej, która dotychczas stosowała jako środek do mycia trójchloroetylen. Zakończenie inwestycji planuje się w roku 2004, przewidywany efekt ekologiczny to likwidacja emisji trójchloroetyleny w ilości 20 t/rok.

Również po raz pierwszy w tym roku przy pomocy środków Funduszu podjęto działania mające na celu zmniejszenie uciążliwości transportu. Zakupiono 4 autobusy z silnikami na gaz płynny, które są eksploatowane na terenie miasta Zgierza. Analiza skutków ekologicznych realizacji zadania pozwoliła stwierdzić, iż redukcja zanieczyszczeń do powietrza jest mniejsza o 43,31 t/rok. Zadanie to realizowane było przez Przedsiębiorstwo Komunikacyjne „Markab” Sp. z o.o. w Zgierzu.

Ogólny udział finansowy Funduszu w działaniach na rzecz ochrony czystości powietrza, pozwolił więc uzyskać w roku 2003 rezultaty w postaci znacznego ograniczenia emisji zanieczyszczeń na terenie województwa łódzkiego. Wyrażając osiągnięty efekt ekologiczny za pomocą liczb uzyskano łącznie redukcję emisji o ok.: SO₂ – 50.505 ton/rok; CO – 1.143 ton/rok; pył – 1.147 ton/rok, NO_x – 154 ton/rok oraz amoniaku o 1 t/rok.

W rozbiciu na zadania, efekt ekologiczny uzyskany w roku 2003 przedstawia się następująco:

- z budowy urządzeń odpylających uzyskano redukcję emisji do atmosfery o około 116,69 t/rok – pyłu; 4,52 t/rok - SO₂; 6,65 t/rok - CO; 1,85 t/rok - NO_x,
- z budowy kotłowni gazowych uzyskano redukcję emisji do atmosfery o około: 40,5 t/rok - SO₂; 150,07 t/rok - CO; 52,87 t/rok – pyłu; 2,8 t/rok - NO_x,
- z budowy kotłowni olejowych uzyskano obniżenie emisji do atmosfery o około: 34,68 t/rok - SO₂; 135,14 t/rok - CO; 5,55 t/rok – NO_x; 57,13 t/rok – pyłu,
- z budowy kotłowni olejowo - gazowych uzyskano redukcję emisji do atmosfery o około: 256,1 t/rok - SO₂; 95,3 t/rok - CO; 105 t/rok – pyłu; 55,25 t/rok – NO_x,
- z budowy kotłowni elektrycznych uzyskano redukcję emisji do atmosfery o około: 0,73 t/rok - SO₂; 3,71 t/rok - CO; 1,21 t/rok – pyłu; 0,15 t/rok - NO_x,
- z termomodernizacji budynków uzyskano redukcję emisji do atmosfery o około: 110,91 t/rok - SO₂; 242,9 t/rok - CO; 22,22 t/rok - NO_x; 176,12 t/rok – pyłu,
- z budowy i modernizacji sieci ciepłych uzyskano redukcję emisji do atmosfery o około: 135,65 t/rok - SO₂; 425,61 t/rok - CO; 32,12 t/rok – NO_x; 112,68 t/rok – pyłu,
- z gazyfikacji gmin uzyskano redukcję emisji do atmosfery o około: 11,6 t/rok - SO₂; 36,11 t/rok - CO; 21,47 t/rok – pyłu; 0,24 t/rok – NO_x,
- z wykorzystania alternatywnych źródeł energii uzyskano redukcję emisji do atmosfery o około: 14,42 t/rok - SO₂; 35,26 t/rok - CO; 8,85 t/rok – pyłu; 2,28 t/rok – NO_x,
- z budowy instalacji odsiarczania spalin uzyskano redukcję emisji do atmosfery o około: 49.896 t/rok - SO₂; 495 t/rok – pyłu,

- z pozostałych zadań z zakresu ochrony atmosfery uzyskano redukcję emisji do powietrza amoniaku o 1,05 t/rok; 11,78 t/rok - CO; 31,53 t/rok – NO_x.

W 2004 roku Fundusz zobowiązany jest do wypłaty kwoty 26.899.966,67 zł wynikającej z podpisanych umów z lat ubiegłych a nie wypłaconych w roku 2003. Z tego kwota dotacji wynosi 10.527.975,30 zł, a kwota pożyczek 16.371.991,37 zł.

2. Ochrona wód

Działania Funduszu w dziedzinie ochrony wód w 2003 r. polegały na dofinansowaniu zadań inwestycyjnych w pięciu zasadniczych grupach:

- budowy oczyszczalni ścieków,
- modernizacji oczyszczalni ścieków,
- budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- rozbudowy sieci kanalizacyjnej,
- modernizacji procesów technologicznych w zakładach przemysłowych mających na celu redukcję zanieczyszczeń odprowadzanych do sieci kanalizacyjnej.

Inwestycje te, realizowane były przede wszystkim jako ustawowe zadania własne gmin, wobec czego odbiorcami pomocy finansowej Funduszu w formie preferencyjnych pożyczek były w większości samorządy gminne.

W roku sprawozdawczym Fundusz podpisał 119 umów pożyczek na kwotę 44.574.369,95 zł oraz 9 umów dotacji na kwotę 1.195.249 zł na podstawie których przekazał 31.159.275,39 zł w formie preferencyjnych pożyczek oraz 365.000 zł w formie dotacji. Ponadto podpisano 4 aneksy zwiększające umowy z 2002 roku na kwotę 2.411.318,17 zł. Przekazana kwota 21.739.706,18 zł stanowiła zobowiązania Funduszu z tytułu podpisanych umów w 2002 r. Ponadto przekazano kwotę 510.837,53 zł na podstawie umów z 1998 i 2001 roku. Łącznie w 2003 r. Fundusz przekazał na ochronę wód kwotę 53.774.819,10 zł.

W 2003 roku Fundusz wspierał inwestycje realizowane w ramach Programu Sapard z uwzględnieniem przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14.05.2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działania oraz sposobów realizacji zadań ARMiR w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej. Pomoc finansowa kierowana była w postaci pożyczek preferencyjnych oraz pożyczek pomostowych. Fundusz udzielił w 2003 roku na zadania z zakresu ochrony wód 8 pożyczek pomostowych w łącznej kwocie 5.917.419,-zł. Pożyczki pomostowe przyznawane były na czasowe finansowanie inwestycji proekologicznych objętych tym Programem do czasu otrzymania płatności finansowej z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W roku sprawozdawczym rozpoczęto budowę 10 oczyszczalni ścieków o przepustowości od 3,60 m³/dobę do 200 m³/dobę. Do największych oczyszczalni można zaliczyć obiekty w: Rzańsi, Łanietach, Będkowie. W 2003 roku w ramach umów zawartych w tym roku zakończono budowę oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 435,85 m³/dobę i osiągnięto zakładany efekt ekologiczny. W 2004 roku nastąpi zakończenie budowy oczyszczalni ścieków o planowanej łącznej przepustowości 352,90 m³/dobę.

W zakresie modernizacji istniejących oczyszczalni Fundusz dofinansował w 2003 r. prace na 8 obiektach o przepustowości od 100 m³/dobę do 20.000 m³/dobę w: Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym w Załęczu Wielkim, Łubnicach, Wolborzu, Strykowie, Tuszynie, na Grupowej Oczyszczalni Ścieków w Kutnie, a także Ozorkowie i Łęczycy. Prace na dwóch obiektach zostały zakończone, natomiast w przypadku 6 obiektów zakończenie nastąpi w 2004 roku. W ramach modernizacji tych oczyszczalni nastąpi zwiększenie przepustowości o 10.125 m³/dobę.

Znaczącą inwestycją z tego zakresu jest rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Kutnie. W zakresie jej rozbudowy zrealizowany zostanie bioreaktor z osadnikiem wtórnym wraz z obiektami technologicznymi takimi jak: piaskownik z komorą rozdziału, komorą pomiarową ścieków surowych, stacja dmuchaw, stacja koagulanta, pompownia osadu, zagęszczacz grawitacyjny itp. Natomiast modernizacji poddane zostaną takie obiekty jak: główna pompownia ścieków, budynek przeróbki osadu oraz komora rozprężna. Dzięki temu nastąpi dostosowanie oczyszczalni do przyjęcia ścieków w ilości 20.000 m³/dobę przy zapewnieniu jakości ścieków zgodnie z obowiązującymi w Polsce wskaźnikami oraz zaleceniami unijnymi.

W ramach umów zawartych w 2002 roku, w roku sprawozdawczym 2003 zakończono budowę 10 oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 590 m³/dobę (Żelechlinek, Dalików, Wola Krzysztoporska, Gmina Bełchatów, Wielgomłyny, Czerniewice, Dobrzyszyce, Rozprza, Zduńska Wola, Kutno), a także modernizację 2 oczyszczalni o łącznej przepustowości 850 m³/dobę (Przedbórz, Leźnica Wielka).

W roku sprawozdawczym kontynuowano rozbudowę i modernizację Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Bełchatowie. Istniejąca oczyszczalnia ścieków jest klasyczną oczyszczalnią biologiczno-mechaniczną działającą w oparciu o proces osadu czynnego. Modernizacji ulegną m.in.: komora krat, piaskownik, łapacz tłuszczu, osadnik wstępny, komory osadu czynnego oraz osadnik wtórny. Ścieki oczyszczone w ilości do 18.000 m³/dobę będą odprowadzane do rzeki Rakówki, a następnie do Warty i Odry.

W ramach gminnych programów porządkowania gospodarki wodno-ściekowej w roku sprawozdawczym dofinansowana została budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy. Łącznie wykonane zostanie 39 obiektów, a efekty ekologiczne zostaną osiągnięte w 2004 roku. W ramach umów z 2002 roku osiągnięto efekt ekologiczny na 148 obiektach w gminach Ozorków, Stryków, Wartkowice, Grabów.

W celu zapewnienia większego dopływu ścieków w przypadku funkcjonującej oczyszczalni, przekazano środki na rozbudowę sieci kanalizacyjnych na terenie m.in. Łodzi, Piotrkowa Trybunalskiego, Skierniewic, Pajęczna, Sieradza, Łowicza, Lubochni, Kuluszek, Sulmierzyc, Rokicin.

Przy udziale środków z Funduszu w ramach umów podpisanych w 2003 roku wykonane zostanie łącznie około 159 km kanalizacji sanitarnej, co pozwoli na likwidację nieszczelnych szamb i odprowadzenie ścieków w sposób zorganizowany na urządzenia oczyszczalni. Należy podkreślić fakt, że w większości umów zawartych w 2003 r. uzyskanie wymiernych efektów ekologicznych nastąpi w kolejnych latach. W 2003 roku osiągnięto w wyniku realizacji tych umów następujące efekty rzeczowe : 2.127,7 mb kanalizacji deszczowej, 86.542,35 mb kanalizacji sanitarnej, 19.331,90 mb przyłączy oraz 2.348 sztuk przyłączy kanalizacyjnych.

Znaczna pomoc finansowa została skierowana dla Miasta Łodzi, które w 2003 r. kontynuowało kolejny etap porządkowania gospodarki wodno-ściekowej. W ramach trzech programów obszarowych wodno-kanalizacyjnych realizowanych na terenie miasta : „Sikawa-Stoki”, „Kurak-Zatorze”, „Zdrowie-Złotno” wykonana zostanie kanalizacja sanitarna umożliwiająca odprowadzenie ścieków w ilości około 1.193 m³/dobę na oczyszczalnię GOŚ –ŁAM.

W zakresie modernizacji procesów technologicznych mających na celu redukcję zanieczyszczeń odprowadzanych do sieci kanalizacyjnej, w II półroczu 2003 r. przekazano środki dla Zakładów Tekstylno-Konfekcyjnych „Teofilów” S.A. w Łodzi. Dzięki tej pomocy zakupiono ciąg farbiarsko-suszący. Inwestycja ta pozwoli zmniejszyć zużycie wody do celów technologicznych o 5.208 m³/rok, zmniejszyć ilość barwników odprowadzanych do ścieków o 312,8 kg/rok, zmniejszyć ilości odpadów produkcyjnych –materiałów włókienniczych o 1,66 kg/rok w stosunku do 1 tony produktu.

W zakresie ochrony wód podkreślić należy fakt przyjęcia przez Fundusz na podstawie umów podpisanych w 2003 r. i w latach wcześniejszych zobowiązań, w wysokości 20.527.211,70 zł do przekazania w 2004 r., co stwarza gwarancje finansowe na kontynuowanie inwestycji.

Podsumowując, w ramach zrealizowanych inwestycji z dziedziny ochrony wód nastąpiło w 2003 roku osiągnięcie następujących efektów rzeczowych i ekologicznych:

- wybudowano oczyszczalnie ścieków o łącznej przepustowości 1.025,85 m³/dobę,
- zmodernizowano oczyszczalnie ścieków o łącznej przepustowości 1.650 m³/dobę,
- wykonano łącznie 148 sztuk przyzagradowych oczyszczalni ścieków, w ramach gminnych programów porządkowania gospodarki wodno-ściekowej,
- wybudowano 203.646,87 mb kanalizacji sanitarnej, 29.773,50 mb przyłączy kanalizacyjnych, 180 mb kolektorów sanitarnych, 3.798,70 mb kanalizacji deszczowej oraz około 5.221 sztuk przyłączy kanalizacyjnych przez co stworzone zostały warunki do dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej, a tym samym do likwidacji przydomowych, często nieszczelnych szamb. Zlikwidowane zmniejszają zjawisko przenikania ścieków do gruntu i wód gruntowych.

3. Gospodarka wodna

W roku sprawozdawczym z zakresu gospodarki wodnej Fundusz dofinansował:

- budowę retencyjnych zbiorników wodnych lub ich odbudowę,
- regulację rzek i remonty urządzeń hydrotechnicznych na terenie województwa łódzkiego,
- budowę i modernizację stacji uzdatniania wody,
- budowę stacji wodociągowych i ujęć wodnych,
- budowę grupowych wodociągów.

W 2003 r. Fundusz przekazał na realizację zadań związanych z gospodarką wodną kwotę 7.948.467,65 zł. Podstawę przekazania tej kwoty stanowiły umowy zawarte zarówno w roku 2003, jak też w roku 2002 r. W roku sprawozdawczym Fundusz podpisał 39 umów pożyczek na kwotę 4.919.127 zł oraz 16 umów dotacji na kwotę 2.168.635,73 zł na podstawie których przekazał kwotę 2.950.024 zł w formie preferencyjnych pożyczek oraz 1.663.487,73 zł w formie dotacji. Ponadto podpisano 4 aneksy zwiększające do umów z 2002 roku na kwotę 2.672.000 zł oraz wypłacono kwotę 3.334.955,92 zł na podstawie umów z 2002 roku.

Z uwagi na fakt, iż na terenie województwa łódzkiego występuje stosunkowo niewiele zbiorników retencyjnych, każda inicjatywa samorządowa zmierzająca do budowy zbiorników retencyjnych postrzegana była przez Fundusz jako ważny element poprawy naturalnego środowiska.

W ramach Programu Małej Retencji województwa łódzkiego kontynuowano budowę znaczących zbiorników retencyjnych:

- „Joachimów-Ziemiary” w gminie Bolimów o pojemności retencyjnej 660.000 m³. W ramach przedsięwzięcia wykonany zostanie w dolinie rzeki Rawki zbiornik o powierzchni lustra wody 33,2 ha. Ze środków Funduszu zrealizowano roboty budowlano- konstrukcyjne przy czaszy zbiornika.
- II etap budowy zbiornika „Czarnocin”. Realizacja tego etapu powiększy jego pojemność retencyjną o 274 tys.m³. Łączna pojemność tego zbiornika wyniesie 504 tys.m³, co pokryje w ok. 70%. występujący w dolinie rzeki Wolbórki deficyt wody.
- przywrócenie retencji powodziowej na zbiorniku wodnym „Drzewica”. Obecnie pojemność zbiornika wynosi około 500 tys.m³. Po odmuleniu zbiornika wodnego powierzchnia zalewu wyniesie 83 ha, pojemność zbiornika 1,4 mln m³, a średnia głębokość 2,6 m. Zbiornik przeznaczony będzie do ochrony przeciwpowodziowej

i ochrony przeciwpożarowej oraz retencjonowania wód dopływających ze zlewni w ilości 1,4 mln m³.

Prace wykonane na tych zbiornikach pozwolą na sprawne regulowanie wysoką falą, przechwytywanie szczytowych fal powodziowych oraz ochronę terenów przed okresowymi zalewaniami i podtopieniami w okresie jesiennych deszczy i wiosennych roztopów. Stworzone zostaną warunki do rozwoju fauny i flory wodnej oraz siedlisk i miejsc lęgowych dla ptactwa wodnego. W ramach budowy i odbudowy tych zbiorników wodnych uzyskana będzie łączna pojemność retencyjna 2.060,5 tys.m³. Efekty są planowane do osiągnięcia w 2004 roku.

Ponadto w 2003 roku wykonano prace przy budowie i odbudowie zbiorników małej retencji w: Smardzewie, Nadleśnictwie Poddębice, gminie Nowe Ostrowy, na zbiorniku „Zgierska” w Łodzi. Uzyskano łączną pojemność retencyjną 94.225 m³.

W 2003 roku Fundusz przekazał także środki na: regulacje rzek i cieków, likwidację szkód popowodziowych powstałych na rzekach województwa łódzkiego, odmulenie koryt rzek, odbudowę skarp i przepustów oraz na zabezpieczenie przeciwozyjne rzek. Realizacja tych zadań pozwoli na zabezpieczenie przeciwpowodziowe i stworzenie warunków retencji korytowej, pozwalającej na zwiększenie zasobów wodnych zlewni, oraz ograniczenie szybkości przepływu wód, na korzyść powolniejszego odpływu gruntowego oraz pozwoli na wyeliminowanie erozji i likwidację wyrw, przymulisk, co zapobiegnie zalewaniu terenów przyległych. Działania takie zostaną wykonane na odcinku 52.956 mb rzek oraz na odcinku 9.322 mb cieków. W większości efekty ekologiczne zostaną uzyskane w 2004 roku.

Przy pomocy środków finansowych z Funduszu kontynuowano zadanie związane z regulacją rzeki Brąszówki.

Modernizację i budowę stacji uzdatniania wody przeprowadzono w 6 obiektach o sumarycznej wydajności 121,5 m³/h na terenie następujących gmin: Wartkowice, Kamieńsk, Zduny, Wodzierady, Nowy Kawęczyn, Biała Rawska. W 2003 roku zakończono modernizację dwóch stacji uzdatniania w Kamieńsku i Nowym Kawęczynie o łącznej wydajności 54 m³/h. Efekt ekologiczny w przypadku czterech pozostałych stacji planowany jest do osiągnięcia w 2004 roku.

Rozbudowę i modernizację stacji wodociągowej oraz ujęć wody realizowały następujące gminy: Łódź, Andrespol, Zgierz, Bielawy. Łączna wydajność budowanych i modernizowanych stacji wodociągowych wynosi 114,4 m³/h. Dzięki realizacji tych inwestycji możliwe będzie dostarczenie wody o odpowiednich parametrach jakościowych i ilościowych do mieszkańców gmin. Jakość wody będzie potwierdzona badaniami wykonanymi przez PSSE.

Fundusz wspierał budowę sieci wodociągowych m.in. w następujących gminach: Opoczno, Żelechlinek, Kowiesy, Lutomiersk, Rozprza, Ozorków, Piątek. Wybudowanie grupowych wodociągów umożliwiło likwidację płytkich przydomowych studni, z których była czerpana przez mieszkańców woda o złej jakości. W ramach umów zawartych w 2003 roku wybudowano: 74.929,5 mb sieci wodociągowej i 575 sztuk przyłączy o łącznej długości 13.649,9 mb. Natomiast w 2004 roku zostanie wykonane: 28.080 mb sieci wodociągowej i 775 sztuk przyłączy o długości 8.151 mb.

Na podstawie umów zawartych w 2003 r. Fundusz przyjął zobowiązania finansowe na rok 2004 w wysokości 2.473.051 zł, z czego kwotę 505.148 zł przekaże w formie dotacji, a 1.967.903 zł w formie pożyczek.

W ramach realizacji zadań z dziedziny gospodarka wodna w 2003 roku osiągnięto następujące efekty ekologiczne:

- w wyniku budowy i odbudowy zbiorników wodnych uzyskano łączną pojemność 94.225 tys.m³. Prace wykonane na tych zbiornikach pozwalają na sprawne regulowanie wysoką falą, przechwytywanie szczytowych fal powodziowych oraz ochronę terenów przed okresowymi zalewaniami i podtopieniami w okresie jesiennych deszczy i wiosennych

roztopów. Stworzono warunki do rozwoju fauny i flory wodnej oraz siedlisk i miejsc lęgowych dla ptactwa wodnego,

- przeprowadzono na odcinku około 67,3 km rzek i 7,82 km cieków likwidację szkód popowodziowych oraz zabezpieczenie przeciwerozyjne rzek. Modernizacja i budowa obwałowań oraz regulacja i odmulenie koryt rzek zlikwidowały zagrożenie powodziowe w ich dolinach,
- wybudowano i zmodernizowano stacje uzdatniania wody o łącznej wydajności 220 m³/h w ramach realizacji programów zaopatrywania ludności w wodę,
- wykonano łącznie 147.056,3 mb sieci wodociągowej i 1.414 sztuk przyłączy o łącznej długości 29.950,4 mb.

4. Ochrona powierzchni ziemi

W roku sprawozdawczym Fundusz podpisał trzynaście umów pożyczek na łączną kwotę 9.767.750,61 zł oraz pięć umów dotacji na kwotę 103.599,22 zł. Na podstawie zawartych umów przekazano w formie pożyczek kwotę 1.705.750,61 zł oraz w formie dotacji kwotę 103.599,22 zł.

Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony powierzchni ziemi przez Fundusz w roku 2003 przebiegało w następujących kierunkach:

1. unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych.

Odbiorcami pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz na unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych były:

- Powiat Bełchatowski- przeznaczył środki na likwidację zdeponowanych w mogiłnikach odpadów niebezpiecznych. Efektem ekologicznym uzyskanym na skutek realizacji tego zadania było unieszkodliwienie 22 ton odpadów niebezpiecznych,
- Gmina Kobile Wielkie – środki wykorzystane zostały na zakup autoklawu do unieszkodliwiania odpadów w Gminnym Ośrodku Zdrowia w Kobielach Wielkich

2. Poprawa gospodarki osadowej.

Fundusz podpisał dwie umowy pożyczki z Gminą Dobroń oraz Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji w Łasku na zakup urządzeń wchodzących w skład linii odwadniania osadów. Wymiana węzłów odwadniania i higienizacji osadu pozwoliło na skuteczne odwadnianie osadu, zmniejszenie jego objętości i ciężaru oraz zmniejszenie ilości odpadów bezpośrednio kierowanych na składowisko.

3. Zmniejszenia ilości i objętości odpadów składowanych na wysypiskach poprzez realizowanie programów selektywnej zbiórki odpadów oraz zakup sprzętu do pracy na wysypiskach.

W 2003 roku Fundusz podpisał 2 umowy dotacji na zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Ze środków finansowych przeznaczonych na ten cel skorzystał Powiat Łęczycki oraz Gmina Kobile Wielkie. W wyniku realizacji tego zadania zakupionych zostało około 188 sztuk pojemników do selektywnej zbiórki.

Zawartych zostało również osiem umów pożyczek na zakup sprzętu wykorzystywanego do pracy na wysypiskach oraz zmniejszających ilość odpadów dostarczanych na składowiska z następującymi podmiotami: Spółką z o.o. Eko-Region z Bełchatowa, MPO Łódź, Gminą Krośniewice, Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp zo.o. w Radomsku, Miejskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej w Zgierzu, Gminą Sulejów oraz Zakładem Oczyszczania Miasta w Bełchatowie. Za uzyskane środki zakupione zostały: kompaktor, 9 samochodów typu śmieciarka, samochód kontenerowy hakowy. Efektem ekologicznym uzyskanym w wyniku realizacji tych zadań jest redukcja odpadów komunalnych usprawnienie systemu deponowania odpadów na składowiskach, zwiększenie efektywnego

odbioru odpadów, zwiększenie pojemności wysypisk ich chłonności oraz czasu eksploatacji poprzez zagęszczanie odpadów i zwiększenie surowców poddawanych recyklingowi.

W roku 2003 w ramach ochrony powierzchni ziemi fundusz przekazał kwotę 3.409.962,83 zł. W formie pożyczek przekazano kwotę 3.079.140,61 zł. w tym zobowiązania z lat ubiegłych wyniosły 1.373.390 zł. W formie dotacji przekazano kwotę 330.822,22 zł w tym z zobowiązań z lat ubiegłych 227.223 zł. Zobowiązania na 31 grudnia z umów zawartych w 2003 wynoszą 8.062.000,-zł.

5. Ochrona Przyrody i Krajobrazu, Gospodarka leśna

Fundusz w 2003 roku udzielił pomocy finansowej na zadania z dziedziny ochrony przyrody i gospodarki leśnej podpisując 85 umów dotacji na łączną kwotę 2.695.564,78 zł. Na podstawie zawartych umów przekazano kwotę 2.503.928,19 zł. Ponadto na podstawie umów z lat 2001-2002 przekazano kwotę 808.106,68 zł w formie dotacji.

Tematycznie dofinansowywane zadania z zakresu ochrony przyrody można podzielić na cztery grupy;

- zalesienie gruntów porolnych i rolniczo nie używanych w związku z realizacją programu zwiększania lesistości,
- prace leczniczo-pielęgnacyjne, pielęgnacje starodrzewia w parkach, konserwacje pomników przyrody, rekonstrukcje starych założeń parkowych, rewaloryzacje już istniejących parków i terenów zielonych,
- tworzenie nowych parków i zakładanie terenów zielonych,
- inne zadania mające na celu zachowanie bioróżnorodności oraz realizacji zasady zrównoważonego rozwoju.

Jednym z priorytetów działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi jest ochrona i zwiększanie zasobów przyrodniczych oraz zalesienie gruntów o słabej bonitacji, w związku z realizacją programu zwiększania lesistości. Zalesienia wpływają na poprawę warunków hydrologicznych, przeciwdziałają degradacji i erozji gleb, wiążą dwutlenek węgla i gazy przemysłowe z powietrza. Ograniczają również rozdrobnienie kompleksów leśnych, pozwalają wzmocnić i poszerzyć ochronne funkcje lasów w stosunku do wody i gleby oraz podnieść walory estetyczne i rekreacyjne środowiska, co wpływa na rozwój agroturystyki. Centralna Polska charakteryzuje się niskim stopniem zalesienia (lasy województwa łódzkiego - 371.200 ha, lesistość województwa - 20,4%, w ogólnej klasyfikacji województw według wskaźnika lesistości województwo łódzkie znajduje się na 16 miejscu) w związku z czym zalesienie gruntów porolnych i rolniczo nie używanych, realizowane jest przez WFOŚiGW w Łodzi corocznie. Od 1999 roku pozwoliło to zwiększyć areał zalesień o 3.856 hektarów, z czego w 2003 roku o 1.371,8 hektarów. Podpisano 44 umowy na łączną kwotę 1.289.298,32 zł.

W grupie zadań z zakresu prac leczniczo-pielęgnacyjnych dofinansowanie z Funduszu obejmowało 24 umowy na kwotę 847.979,86 zł, i przyczyniło się do poprawy stanu zieleni w parkach poprzez realizację kompleksowych działań pielęgnacyjnych i renowacyjnych oraz rewaloryzację obszarów zieleni już istniejącej. W wyniku podjętych zabiegów usunięte zostały zbędne naloty i odrosty korzeniowe, usunięto posusz z koron drzew, uformowano i prześwietlono korony drzew, oczyszczono, wyprofilowano i zabezpieczono chemicznie ubytki powierzchniowe i wgłębne oraz założono niezbędne wiązania mechaniczne. Przeprowadzono rekonstrukcję starych założeń parkowych i rewaloryzację już istniejących parków i terenów

zielonych m.in.: w zabytkowym parku wokół Pałacu Bidermana w Łodzi, prace konserwatorskie w zabytkowym parku w Oporowie, leczenie starodrzewia w parkach w Łodzi. Łącznie pracami leczniczo-pielęgnacyjnymi, w roku 2003, objęto 6.514 sztuk drzew i krzewów.

Środki finansowe Funduszu przeznaczone były również na tworzenie nowych parków i zakładanie terenów zielonych. W 2003 roku Fundusz przeznaczył na ten cel kwotę 336.326,60 zł, podpisując 14 umów. Zadanie to przyczyniło się do powiększenia terenów zieleni na obszarach o charakterze nieużytków, poprawiło estetykę terenu i wypoczynku. Zadania realizowane w tej grupie to między innymi: zadrzewienie i zakrzewienie Miasta Rawa Mazowiecka, nasadzenia drzew i krzewów na terenie Miasta i Gminy Łask, urządzenie terenów zieleni w Sokolnikach.

Łącznie, w roku 2003, nasadzono 46.882 sztuk drzew i krzewów.

W zakresie grupy inne zadania, mające na celu zachowanie bioróżnorodności oraz realizacji zasady zrównoważonego rozwoju pomoc finansowa Funduszu wyniosła 221.960,00 zł, zawarto 3 umowy. Największą pomoc na zadanie z tej grupy otrzymało miasto Łódź na „Modernizację Palmiarni-budynku w Parku Źródlińska-V etap”. Palmiarnia jest obiektem chronionym, wpisanym do rejestru zabytków, a kolekcja roślin tropikalnych, występująca w niej, zaliczana jest do bezcennych i unikatowych zbiorów roślin w skali kraju. Również w tej grupie zostały dofinansowane zadania na realizację programu poprawy stanu zdrowotności pszczół i zwalczania chorób pszczelich.

Zobowiązania Funduszu z tytułu zawartych umów w 2003 roku, do przekazania odbiorcom pomocy finansowej w 2004 roku wynoszą 182.077,61 zł.

6. Badania naukowe i ekspertyzy

Jednym z elementów działalności Funduszu jest dofinansowywanie ekspertyz, opracowań i prowadzenie prac badawczych z zakresu ochrony środowiska.

W roku sprawozdawczym w ramach tej dziedziny Fundusz podpisał 3 umowy dotacji na kwotę 450.000,00 zł. w tym.

- Związek Gmin Regionu Kutnowskiego otrzymał dotacje na opracowanie programu Bzura w zakresie którego wchodziły tereny Powiatu Kutnowskiego oraz dwóch gmin terenu Powiatu Łęczyckiego. Głównym efektem ekologicznym uzyskanym dzięki realizacji tego zadania jest: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminach objętych programem, poprawa stosunków wodnych, mała retencja, ochrona przed powodzią, uporządkowanie gospodarki odpadami stałymi i osadami, rewitalizacja zadrzewień łęgowych w strefie głównych cieków wodnych.
- Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi otrzymał dotację na opracowanie programu ochrony powietrza województwa łódzkiego. Opracowanie programu umożliwi działania mające na celu poprawę jakości powietrza w całym województwie osiągnięcie unijnych standardów jakości powietrza i co jest z tym związane-polepszenie warunków życia mieszkańców województwa.
- Urząd Marszałkowski otrzymał dotację na program przeciwdziałania powodziom, na terenie województwa łódzkiego, zakup map z naniesioną siecią hydrograficzną wraz z urządzeniami związanymi z gospodarką wodną łącznie z komputerowym zbiorem danych dla Powiatu skierniewickiego, łowickiego rawskiego oraz tomaszowskiego. Opracowanie programu będzie podstawą działań zmierzających do zmniejszenia zagrożeń powodziowych. Przyczyni się do bardziej trafnego kierowania budżetowych środków finansowych na zapobieganie skutkom powodzi w województwie łódzkim.

W roku 2003 w ramach badań naukowych i ekspertyz przekazano kwotę dotacji w wysokości 1.244.136,88 zł. w tym zobowiązania z lat ubiegłych wyniosły 1.094.136,88 zł. Zobowiązania na 31 grudnia z umów zawartych w 2003 wynoszą 300.000 zł oraz 202.057,01 zł z lat ubiegłych.

7. Promocja i Edukacja ekologiczna

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w roku 2003 podpisał w tej dziedzinie 172 umowy dotacji, na kwotę 2.673.302,87 zł. Na podstawie tych umów w roku 2003 wypłacono 1.523.184,07 zł. Do przekazania w latach kolejnych pozostała kwota 956.098,27 zł. Z umów zawartych w roku 2002 wypłacono kwotę w wysokości 1.103.337,99 zł., jako zobowiązanie Funduszu pozostało 441.802,29 zł.

Z pomocy Funduszu korzystają samorządy województwa łódzkiego, które otrzymują dotacje na edukację ekologiczną realizowaną jako zadania własne, bądź przez podległe im jednostki. W roku 2003 Fundusz podpisał na powyższe cele 62 umowy na łączną kwotę 706.223,27 zł. Dzięki temu dziesiątki szkolnych pracowni przyrodniczych wzbogaciły się o nowoczesne pomoce dydaktyczne, fachową literaturę, a uczniowie zostali nagrodzeni za udział w konkursach, czy wybitne osiągnięcia i zaangażowanie w sprawy ochrony środowiska. Ponadto powstało wiele materiałów pomocnych w dalszej edukacji społeczeństwa np.: katalog pomników przyrody powiatu wieruszowskiego wydany w formie broszury i na płytach CD, foldery promujące walory przyrodnicze regionu czy ulotki informacyjne. Ciekawe programy edukacji ekologicznej dla uczniów szkół przeprowadziły m.in. gminy: Czarnożyły (szkoła podstawowa i przedszkola), Bolesławiec (Szkoła Podstawowa w Żdżarach), Rusiec (Szkoła Podstawowa), Żelechlinek (Gminna Biblioteka Publiczna) oraz powiat kutnowski (Zespół Szkół w Żychlinie). Przy udziale środków finansowych Funduszu przeprowadzono również szkolenia i warsztaty dla nauczycieli (Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Piotrkowie Trybunalskim). Miasto Uniejów korzystając ze środków łódzkiego Funduszu oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie zorganizowało I Ogólnopolskie Święto Wody obejmujące szereg imprez ekologicznych w ramach których odbyły się konkursy, seminarium popularno-naukowe oraz wydano materiały promocyjne. Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury „Na Pięterku” w Zduńskiej Woli przeprowadził akcję informacyjną o aspektach integracji Polski z Unią Europejską w zakresie ochrony środowiska oraz przeglądy twórczości o tematyce ekologicznej, w których uczestniczyło kilka tysięcy osób z naszego województwa.

W ofercie edukacyjnej Ośrodka Edukacji Ekologicznej „W Lesie Łągiwnickim” (Centrum Zajęć Pozaszkolnych nr 1 w Łodzi) w roku 2003 znalazły m.in. „Woda i jej życie prywatne” - międzynarodowe warsztaty edukacyjne o tematyce ekologicznej oraz "Zadbaj, poznaj i zrozum świat wokół siebie” - zajęcia przyrodniczo-leśne na terenie Lasu Łągiwnickiego. Zakupiony dzięki wsparciu finansowemu sprzęt do prowadzenia zajęć w terenie, stacja meteorologiczna, inne specjalistyczne pomoce naukowe oraz wydane foldery tematyczne przyczyniły się w znacznym stopniu do uatrakcyjnienia realizacji powyższych programów, w których w roku 2003 wzięło udział około 3.800 dzieci i młodzieży.

Instytucje kultury działające na rzecz promocji i edukacji ekologicznej również otrzymywały pomoc finansową Funduszu. W roku sprawozdawczym podpisano z tymi podmiotami 10 umów dotacji na kwotę 79.100 zł. Beneficjentami byli: Kutnowski Dom Kultury, Miejskie Ośrodki Kultury w Pabianicach, w Piotrkowie Trybunalskim, i w Skierniewicach oraz Powiatowy Ośrodek Kultury w Sieradzu – organizatorzy konkursów i imprez ekologicznych. Objęto nimi niemal 10.000 uczestników i widzów. Wsparcie finansowe Fundusz przeznaczył także na zakup wydawnictw z dziedziny ochrony środowiska i prenumeratę czasopism ekologicznych dla bibliotek: Miejskiej oraz Powiatowej Biblioteki Publicznej w Sieradzu oraz Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi.

Szeroką edukację ekologiczną dla dzieci i młodzieży prowadziły również organizacje pozarządowe. Realizowano m.in. olimpiady i turnieje, śródroczne oraz wakacyjne

przedsięwzięcia edukacyjne obejmujące wycieczki, warsztaty, zajęcia dydaktyczne, druk materiałów, jak również wiele konkursów, imprez plenerowych i inne. Łączna kwota 55 podpisanych umów na powyższe zadania wyniosła w 2003 roku 968.850 zł. Dotacje otrzymały: Liga Ochrony Przyrody w Łodzi i w Skierniewicach, Związek Harcerstwa Polskiego (Komenda Chorągwi Łódzkiej i podległe jej Hufce), łódzkie oddziały Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych Zarząd Oddziału Terenowego w Piotrkowie Trybunalskim, Stowarzyszenie Film-Przyroda –Kultura w Łodzi, Zarząd Wojewódzki Ochotniczych Straży Pożarnych RP, Związek Nauczycielstwa Polskiego Zarząd Okręgu w Łodzi i inne. Ponadto Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy "Nadwarciański Gród" Chorągwi Łódzkiej ZHP w Załęczu Wielkim dzięki dofinansowaniu Funduszu wzbogacił się o obserwatorium - kopułę astronomiczną. Towarzystwo Przyjaciół Ogrodu Botanicznego w Łodzi zrealizowało zadanie: Wytyczenie i oznakowanie ścieżki dydaktycznej nr 3 pt. "Skały Ogrodu Botanicznego w Łodzi", a Łódzkie Koło Polskiego Towarzystwa Ochrony Przyrody "Salamandra" zorganizowało wystawę fotografii przyrodniczej - "Chrońmy gady krajowe". Bezpośredni kontakt z przyrodą oraz zajęcia terenowe i warsztatowe z wykorzystaniem odpowiednich pomocy dydaktycznych przynoszą bardzo dobre efekty w edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży szkolnej. Taką możliwość stwarzają wyspecjalizowane ośrodki edukacji ekologicznej, zwłaszcza te, położone na terenach chronionych, o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych. W roku 2003 Fundusz dofinansował programy terenowej edukacji ekologicznej dla ponad 9.800 dzieci i młodzieży z województwa łódzkiego realizowane przez: Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy "Nadwarciański Gród" w Załęczu Wielkim, Stowarzyszenie Przyjaciół Bolimowskiego Parku Krajobrazowego Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Budach Grabskich oraz Stowarzyszenie „Człowiek-Środowisko-Ekologia” w Łodzi.

Środki Funduszu przeznaczone były również na organizację konferencji, seminariów i szkoleń przeznaczonych głównie dla nauczycieli, ludzi nauki, pracowników jednostek samorządowych i rządowych oraz rolników. Na zadania te, wyłączając zadania przeprowadzone przez samorządy, Fundusz podpisał 25 umowy dotacji, na łączną kwotę 301.890 zł. Szacunkowa ilość ich uczestników w 2003 wyniosła ponad 1.800 osób. Były to np.: konferencja "Zagrożenia hałasem komunikacyjnym, przemysłowym, wibracjami i promieniowaniem elektromagnetycznym dla środowiska przyrodniczego i zdrowia człowieka" (Fundacja Ekologiczna Zielonych "Ratujmy Świat" w Łodzi) czy konferencja dla jednostek samorządowych "Warunki członkostwa Polski w Unii Europejskiej w obszarze ochrony środowiska" (Piotrkowskie Stowarzyszenie Rozwoju, Promocji i Integracji Europejskiej "Euro-Centrum" w Piotrkowie Trybunalskim).

Z zakresu działalności ściśle wydawniczej z zakresu ochrony środowiska i edukacji ekologicznej dofinansowanej w roku 2003, warto wymienić książkę pt. "Wspólnie z dziećmi" zawierającej zestaw scenariuszy zajęć ekologicznych dla małych dzieci, wydaną przez Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Łodzi, poradnik dla nauczycieli "Jak zorganizować lekcję w lesie", na który dotację otrzymała SGGW w Warszawie, Leśny Zakład Doświadczalny Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej w Rogowie oraz broszurę ekologiczną dla przedszkolaków "Dobre rady na złe odpady" czyli ekologiczny Czerwony Kapturek, wydaną przez Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi z siedzibą w Makowie. Wśród beneficjentów pomocy finansowej znalazł się także Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, wydawca „Raportu o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2002 roku”. Ogółem na dofinansowanie różnego rodzaju wydawnictw w roku 2003, (pomijając zadania zrealizowane przez jednostki samorządu terytorialnego), Fundusz podpisał, 8 umów dotacji, na łączną kwotę 152.389,60zł., w ramach których w roku 2003 powstało ponad 30.000 egzemplarzy różnych materiałów.

W ostatniej grupie zadań, na które Fundusz przeznaczył 464.850 zł. podpisując 12 umów dotacji, mieszczą się przedsięwzięcia o dużym zasięgu terytorialnym, bądź też niektóre działania edukacyjne prowadzone przez Dyrekcje Parków Krajobrazowych lub Nadleśnictwa.

W roku 2003 poprzez zakup czasopism ekologicznych: „EkoŚwiat” (1375 rocznych prenumerat) oraz „Środowisko” (375 rocznych prenumerat), wsparcie finansowe Funduszu trafiło niemal do każdej szkoły województwa łódzkiego, a także wielu organizacji pozarządowych oraz instytucji zajmujących się edukacją ekologiczną.

Dziesiąty jubileusz obchodziła w roku sprawozdawczym polska edycja ogólnoswiatowej akcji „Clean up the world”. Na wrześniowe „Sprzątanie Świata” ze środków Funduszu zakupione zostały worki i rękawice dla jego uczestników. W roku 2003 w akcji uczestniczyło około 127.000 osób, które zebrały 700 ton odpadów. Oprócz rzeczowego efektu realizacji tego przedsięwzięcia w postaci ton zebranych odpadów, uprzątnięcia dzikich wysypisk, lasów, parków i brzegów rzek, akcja ma przede wszystkim szeroki aspekt edukacyjny, uświadamiający problem narastającej ilości odpadów, konieczności ich zagospodarowania i utylizacji.

Dyrekcje Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich oraz Bolimowskiego Parku Krajobrazowego oraz Zespół Nadpilicznych Parków Krajobrazowych dzięki środkom Funduszu zakupiły sprzęt umożliwiający wdrożenie nowoczesnych technik prezentacyjnych oraz inne środki potrzebne do szerokiej działalności dydaktycznej prowadzonej przez te podmioty. Wydały one łącznie 28.500 egz. folderów i broszur.

Z umów podpisanych w roku 2002, których realizacja zakończyła się w roku sprawozdawczym, warto wspomnieć o Festiwalu Filmów Przyrodniczych im. Wł. Puchalskiego, zorganizowanym przez Wytwórnę Filmów Oświatowych i Programów Edukacyjnych w Łodzi, który odbył się już po raz dziesiąty. Impreza z początkowego „przeglądu”, przerodziła się w przedsięwzięcie o skali międzynarodowej. Festiwalowi towarzyszyły m.in.: pokazy filmowe, wystawy fotograficzne, warsztaty ekologiczne. Festiwal ma charakter nie tylko edukacyjny, ale także promuje Łódź na świecie. Liczbę widzów i uczestników X Festiwalu szacowano na ponad 15.000 osób.

Ponadto w roku sprawozdawczym zakończono realizację zadań z lat poprzednich, w wyniku których wydano ponad 40.000 egz. różnych materiałów, dla przykładu: przewodnik turystyczno-przyrodniczy „Dolina Pilicy – województwo łódzkie” – Zespół Nadpilicznych Parków Krajobrazowych w Moszczenicy, zorganizowano szkolenia, konferencje i seminaria dla około 700 uczestników m.in.: „Prowadzenie zajęć terenowych i laboratoryjnych w Studium Podyplomowym „Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój” oraz zrealizowano inne programy edukacyjne, w których uczestniczyło ponad 20.000 osób.

Wszystkim działaniom z zakresu promocji i edukacji ekologicznej realizowanym z pomocą środków Funduszu, przyświecał wspólny cel jakim jest szerzenie wiedzy o ochronie środowiska i przyrodzie, wzrost świadomości ekologicznej, wyrabianie postaw proekologicznych i szacunku do otaczającej nas natury i jej bogactwa, a także szukanie i promocja rozwiązań polepszających stan naszego środowiska.

8. Pozostałe zadania ochrony środowiska (nadzwyczajne zagrożenia środowiska, zakupy inwestycyjne, nowe technologie i inne)

Fundusz w ramach dziedziny pozostałe zadania ochrony środowiska wspomagał finansowo zakup specjalistycznych urządzeń służących do likwidacji oraz zapobieganiu poważnych awarii i ich skutków oraz do ochrony zdrowia. Wspierał działania przeciwdziałające zanieczyszczeniom środowiska. Tematycznie dofinansowywane zadania, z tej dziedziny, można podzielić na dwie grupy:

- zapobieganie i likwidacja Nadzwyczajnych Zagrożeń Środowiska,
- zakupy inwestycyjne, nowe technologie i inne.

W ramach tej dziedziny, w okresie sprawozdawczym, podpisanych zostało 82 umowy na łączną kwotę 8.491.495,10 zł, w tym 80 umów dotacji na kwotę 8.440.430,10 zł oraz 2 umowy pożyczki na kwotę 51.065 zł. Ponadto podpisano dwa aneksy zwiększające na kwotę 75.992 zł. Łącznie na podstawie umów z 2003 roku Fundusz na realizację zadań przekazał kwotę 7.437.535,10 zł, z czego 7.386.470,10 zł w formie dotacji i kwotę 51.065,00 zł w formie pożyczek. Ponadto na podstawie umów z lat wcześniejszych przekazano kwotę 3.647.150,72 zł,

z czego 2.808.863,72 zł w formie dotacji oraz 838.287,00 zł w formie pożyczek.

Z zakresu Nadzwyczajnych Zagrożeń Środowiska

W zakresie przeciwdziałania i likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń środowiska Fundusz wspierał działania mające na celu wyposażenie w sprzęt ratownictwa techniczno-drogowo-ekologicznego, w tym pojazdów ratowniczych, samochodów operacyjnych i zestawów ratowniczych oraz w inny niezbędny sprzęt dla służb biorących czynny udział w likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Podejmowane działania w ramach dofinansowywanych zadań z zakresu NZŚ pozwolą ograniczyć strefy skażenia substancjami i środkami chemicznymi powstałymi w wypadkach drogowych oraz poprzez dosprzętowanie jednostek nastąpi zwiększenie ich gotowości bojowej.

Na zadania z zakresu Nadzwyczajnych Zagrożeń Środowiska Fundusz przeznaczył środki w wysokości 6.501.770,10 zł. Zawarto 73 umowy dotacji.

OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE - 2.532.874,00 zł - 54 umowy.

Kwota 1.561.444,00 zł przeznaczona została dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w ramach tej kwoty zakupiono 34 samochody ratowniczo-bojowe. Kwotę 508.430,00 zł przeznaczono dla OSP na karosaż 13 samochodów.

Środki Funduszu w wysokości 463.000,00 zł zostały również wydatkowane przez Jednostki OSP oraz przez Zarząd Wojewódzki Związku OSP RP na zakup sprzętu oraz wyposażenia pożarniczego do przeciwdziałania i usuwania skutków Nadzwyczajnych Zagrożeń Środowiska.

PAŃSTWOWE STRAŻE POŻARNE - 3.850.977,00 zł - 17 umów

Fundusz przekazał także środki finansowe w wysokości 3.850.977,00 zł dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej na dofinansowanie zakupu m.inn. 14 samochodów bojowych do ograniczenia stref skażeń chemicznych oraz zakupów sprzętu mającego przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa poprzez prowadzenie akcji ratowniczych ludzi, mienia oraz środowiska.

POLICJA - 117.919,10 zł - 2 umowy

Z zakresu pozostałych zadań ochrony środowiska Fundusz podpisał 2 umowy pożyczki na łączną kwotę 51.065,00 zł oraz 7 umów dotacji na łączną kwotę 1.938.660,00 zł.

W 2003 roku Fundusz zawarł 5 umów dotacji z placówkami Służby Zdrowia na terenie województwa łódzkiego. Z pomocy skorzystały: Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Pabianicach, w Łęczycy, w Zduńskiej Woli, Samodzielny Publiczny ZOZ WAM w Łodzi oraz Samodzielny Publiczny ZOZ MSWiA w Łodzi zakupując min. tomograf komputerowy, analizator biochemiczny, echosonograf, kolonoskop wysokospecjalistyczny sprzęt radiologiczny i endoskopowy, . Efektami ekologicznymi uzyskanymi w wyniku realizacji tych zadań są: zmniejszenie emisji promieniowania, ograniczenie jonizacji powietrza, zmniejszenie ilości odczynników chemicznych.

Pomoc finansową z Funduszu otrzymał również:

- Urząd Miasta Łodzi na: budowę stajni dla zebr z wybiegami;
- Duszpasterstwo Niesłyszących Archidiecezji Łódzkiej na zakup aparatury diagnostycznej do badań laryngologicznych;
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp zo.o. w Łęczycy na zakup kamery inspekcyjnej;
- Starostwo Powiatu Pabianickiego na zakup narzędzi do pielęgnacji drzew .

Zobowiązania Funduszu z tytułu zawartych umów w 2003 roku, do przekazania odbiorcom pomocy finansowej w 2004 roku wynoszą 1.053.810,00 zł w formie dotacji oraz zobowiązania z lat ubiegłych wynoszą 391.486,25 zł w formie dotacji.

9. Osiągnięte efekty ekologiczne i rzeczowe

W ramach zawartych i obsługiwanych umów pożyczek i dotacji przez WFOŚiGW w Łodzi w 2003 r. zakończono i oddano do użytku 262 inwestycji z tego:

- 166 z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej,
- 92 z zakresu ochrony atmosfery,
- 4 z zakresu ochrony powierzchni ziemi,

Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie ochrona atmosfery w 2003 r.

Podział kotłowni zmodernizowanych przy udziale środków WFOŚiGW w Łodzi w 2003 r. ze względu na rodzaj zastosowanego w nowej kotłowni paliwa

Paliwo	Liczba kotłowni
Gaz	33
Olej	31
Gaz-olej	1
Biomasa	16
Inne	4

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2003 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty ekologiczne w 2003 r.
Ograniczenie emisji:				
Dwutlenku siarki	t/rok	106,95	50.398,05	50.505,00
Tlenków azotu	t/rok	50,56	103,44	154,00
Tlenków węgla	t/rok	294,85	848,15	1.143,00
Pyłów	t/rok	185,15	961,85	1.147,00
Długość sieci gazowej	mb	0,00	0,00	0,00
Ilość przyłączy gazowych	szt	0,00	0,00	0,00
Długość sieci ciepłych	mb	19.817,00	0,00	19.817,00
Likwidacja amoniaku	t/rok	1,00	0,00	1,00

Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie ochrona wód w 2003 r.

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2003 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty ekologiczne w 2003 r.
Budowa kanalizacji	mb	86.722,35	116.924,52	203.646,87
Budowa przyłączy kanalizacyjnych	mb sztuki	19.331,50 2.348	10.442 2.873	29.773,50 5.221
Wybudowanie oczyszczalni ścieków	przepustowość m ³ /dobę	435,85	590	1.025,85
Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków	przepustowość m ³ /dobę	800	850	1.650
Kanalizacja deszczowa	mb	2.127,70	1.671	3.798,70
Budowa oczyszczalni przydomowych	szt	0	148	148

Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie gospodarka wodna w 2003 r.

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2003 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty ekologiczne w 2003 r.
Budowa i modernizacja zbiorników wodnych	pojemność tys. m ³	94,225	0	94,225
Regulacja rzek	mb	5.160	62.140	67.300
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	m ³ /h	54	166,3	220,3
Budowa wodociągów	mb	74.929,5	72.126,8	147.056,30
Budowa przyłączy wodociągowych	mb szt	13.649,90 575	16.300,50 839	29.950,40 1.414

Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie ochrona powierzchni ziemi w 2003r.

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2003 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty ekologiczne w 2003 r.
Zakup sprzętu do pracy na wysypisku: -Kompaktor	szt.		2	2
Likwidacja odpadów: -usunięcie odpadów niebezpiecznych	kg	6.540	1.114	7.654
- usunięcie odpadów komunalnych	kg	8303	30.000	38.303
Organizacja selektywnej zbiórki odpadów – odzysk surowców wtórnych	m ³ /rok	30	4.377	4.407
Odzysk wyselekcjonowanych odpadów przy pomocy belownicy i spycharko-ładowarki	ton /rok		4	4
- Samochód typu śmieciarka	szt.	3		3
- Pojemniki do selektywnej zbiórki	szt.	5	673	678
- Worki do selektywnej zbiórki	szt.		5000	5000
Odzysk biogazu	m ³ /rok		850.000	850.000

Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie ochrona przyrody w 2003 r.

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2003 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty ekologiczne w 2003 r.
Zalesienie gruntów porolnych i rolniczo nie używanych	ha	1.372	13	1.385
Prace leczniczo pielęgnacyjne, konserwacja i rekonstrukcja zieleni: - drzewa i krzewy	szt.	6.514	111	6.625
Tworzenie nowych parków i zakładanie terenów zielonych: - nowe nasadzenia drzew i krzewów	szt.	46.882	3.469	50.351

Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie pozostałe zadania ochrony środowiska w 2003 r.

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2003 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty ekologiczne w 2003 r.
Zakup; samochodów strażackich, ratowniczo-bojowych oraz powodziowych służących do zapobiegania i likwidacji Poważnych Awarii	szt.	47	5	52
Zakup podnośnika pożarniczego	szt.	1	1	2
Karosacja i uzbrojenie samochodów strażackich	szt.	13	1	14
Montaż instalacji gazowej w samochodach (redukcja zanieczyszczeń)	szt.	-	1	1
Analizator spalin	szt.	1	-	1
Sorbenty	kg	1.280	-	1.280
Zakup łodzi motorowych, hybrydowych	szt.	2	-	2
Aparat Rtg	szt.	-	1	1
Automatyczny analizator biochemiczny	szt.	1	-	1
Tomograf komputerowy	szt.	1	1	2
Posypywarka	szt.	-	1	1
Stajnia dla zebr	szt.	1	-	1
Kamera inspekcyjna	szt.	1	-	1
Narzędzia do pielęgnacji drzew	kpl.	1	-	1
Samochód służący do utrzymania drożności sieci kanalizacyjnej	szt.	-	1	1
Odśnieżarka	szt.	-	1	1
Wykonanie instalacji radiologicznej	szt.	1	-	1
Aparatura endoskopowa	szt.	1	-	1
Aparatura radiologiczna	szt.	1	-	1

Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie promocja i edukacja ekologiczna w 2003 r.

Na główne efekty ekologiczne osiągnięte w tej dziedzinie składają się: poszerzenie wiedzy z zakresu ochrony środowiska, wzrost świadomości ekologicznej oraz kształtowanie postaw przyjaznych środowisku.

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w roku 2003	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty ekologiczne w roku 2003
Programy edukacyjne realizowane przez szkoły, przedszkola, inne placówki oświatowo – wychowawcze - zakup materiałów i pomocy dydaktycznych (pomoc głównie dla samorządów)	ilość placówek / ilość uczestników	42 / ~16 250	12 / ~ 3 200	54 / ~19 450
Konkursy, olimpiady, turnieje, zloty, wystawy, imprezy i programy ekologiczne dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych	ilość uczestników	~ 57 000	~ 36 000	~ 93 000
Zajęcia terenowe i tzw. „zielone szkoły” na obszarach chronionych i w ośrodkach edukacji ekologicznej	ilość uczestników	~ 6 100	~7 500	~13 600
Materiały służące edukacji ekologicznej i ochronie środowiska (periodyki, książki, przewodniki, poradniki, foldery, broszury, dodatki prasowe, itp.)	ilość egzemplarzy	~280 000	>40 000	>320 000
Konferencje, seminaria, sympozja i szkolenia	ilość uczestników	~2 000	~700	~2 700
Akcja „Sprzątanie Świata” 2003	ilość uczestników /zebrane odpady	~127 000 / 700 ton	-	127 000 / 700 ton

Znaczny efekt ekologiczny w postaci wzrostu zainteresowania problematyką z zakresu ochrony środowiska został również osiągnięty w tej dziedzinie poprzez dofinansowanie pozostałych zadań z zakresu edukacji ekologicznej takich jak np. promocja selektywnej zbiórki odpadów na terenie Miasta Sieradz, która to segregacja w roku 2003 przyniosła zbiórke: 1 454,75 m³ papieru, 1 240,88 m³ szkła, 110,44 m³ metalu oraz 1 875,95 m³ plastiku, czy dofinansowanie produkcji filmów o tematyce ekologicznej.

Warto podkreślić, iż zakupione pomoce dydaktyczne i sprzęt potrzebny do realizacji zadań z zakresu promocji i edukacji ekologicznej będzie służyć przez następne lata i pozwoli Dotowanym na kontynuowanie wszechstronnej działalności edukacyjnej.

Spis załączników:

1. Bilans WFOŚiGW w Łodzi za 2003 r.
2. Rachunek zysków i strat za 2003 r.
3. Rachunek z przepływów środków pieniężnych
4. Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym